

Kadın Koruma Sisteminde Türkiye’de 6284 Sayılı Kanunun Rolü

Figen KOCAAĞALAR¹

¹ Tekirdağ Namık Kemal Üniversitesi, figen.kocaagalar59@hotmail.com, 0009-0008-8237-8459

Özet

Bu çalışmanın amacı, Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir yasal dayanak olan 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un etkinliğini incelemek, uygulamada karşılaşılan sorunları tespit etmek ve bu sorunlara yönelik çözüm önerileri sunmaktır. Bu bağlamda çalışma, kanunun getirdiği yenilikler, toplumsal yansımaları ve hukuki etkilerini kapsamlı bir şekilde ele almıştır. Çalışmanın yöntemi, literatür taraması ve ilgili kaynakların detaylı analizine dayanmaktadır. Literatür taraması sonucunda, kanunun yürürlüğe girdiği tarihten itibaren olumlu etkilerinin yanı sıra uygulama eksikliklerinin de bulunduğu tespit edilmiştir. Bulgular, 6284 sayılı Kanun’un, şiddet mağdurlarının korunmasına yönelik çok yönlü tedbirler öngördüğünü ve bu yasal düzenlemenin şiddetin önlenmesinde kritik bir rol oynadığını ortaya koymaktadır. Ancak, kolluk kuvvetlerinin eğitim eksikliği, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri’nin (ŞÖNİM) yetersizliği, elektronik izleme sistemlerinin yaygınlaştırılmaması gibi sorunların uygulamada önemli aksaklıklara yol açtığı tespit edilmiştir. Bunun yanı sıra, toplumsal algıdaki önyargılar ve kadın beyanının esas alınması ilkesine yönelik eleştiriler, kanunun etkinliğini zayıflatan faktörler arasında yer almaktadır. Bu çalışma, 6284 sayılı Kanun’un uygulanması sırasında yaşanan sorunlara dikkat çekmesi ve çözüm önerileri sunması bakımından önem taşımaktadır. Kanunun etkinliğini artırmak için kolluk kuvvetlerinin eğitilmesi, ŞÖNİM’lerin yaygınlaştırılması, toplumsal farkındalık kampanyalarının düzenlenmesi ve elektronik izleme sistemlerinin geliştirilmesi gerekmektedir. Sonuç olarak, 6284 sayılı Kanun, Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir kazanım olmuş; ancak, uygulamada karşılaşılan eksikliklerin giderilmesi gerekliliği, bu düzenlemenin tam anlamıyla başarılı olması için kritik bir unsur olarak görülmüştür.

Anahtar Kelimeler: 6284 Sayılı Kanun, Kadına Yönelik Şiddet, Koruma Tedbirleri, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri

Key Words: Law No. 6284, Violence against Women, Protection Measures, Violence Prevention and Monitoring Centers

The Role of Law No. 6284 in the Women Protection System in Turkey

The aim of this study is to examine the effectiveness of the Law No. 6284 on the Protection of the Family and Prevention of Violence against Women, which is an important legal basis in combating violence against women in Turkey, to identify the problems encountered in practice and to offer solutions to these problems. In this context, the study examined the innovations, social reflections and legal effects of the law in a comprehensive manner. The methodology of the study is based on a literature review and detailed analysis of relevant sources. As a result of the literature review, it was found that the law has had positive effects as well as implementation shortcomings since its enactment. The findings reveal that Law No. 6284 envisages multifaceted measures for the protection of victims of violence and that this legal regulation plays a critical role in the prevention of violence. However, problems such as lack of training for law enforcement officers, inadequacy of Violence Prevention and Monitoring Centers (ŞÖNİM), and failure to disseminate electronic monitoring systems have led to significant setbacks in implementation. In addition, prejudices in social perception and criticisms against the principle of taking women's statements as basis are among the factors that weaken the effectiveness of the law. This study is important in that it draws attention to the problems experienced during the implementation of Law No. 6284 and offers solutions. In order to increase the effectiveness of the law, law enforcement officers should be trained, ŞÖNİMs should be expanded, public awareness campaigns should be organized and electronic monitoring systems should be developed. In conclusion, Law No. 6284 has been an important achievement in combating violence against women in Turkey; however, the need to overcome the deficiencies encountered in practice is seen as a critical element for the full success of this regulation.

Atif için,

Kocaağalar, F. (2025). Kadın Koruma Sisteminde Türkiye’de 6284 Sayılı Kanunun Rolü. *Namık Kemal Üniversitesi Sosyal Bilimler Meslek Yüksek Okulu Dergisi*, 7(1), 29-45. doi: 10.56493/nkusbmyo.1625075

1. Giriş

Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinden kaynaklanan ve kadınların fiziksel, psikolojik, cinsel ve ekonomik açıdan büyük zararlar görmesine yol açan yaygın bir toplumsal sorundur. Dünya Sağlık Örgütü (WHO, 2013) ve Birleşmiş Milletler (1993) gibi uluslararası kuruluşlar, kadına yönelik şiddeti, yalnızca bireysel bir sorun olarak değil, aynı zamanda toplumsal yapının sağlıklı işleyişine engel olan yapısal bir mesele olarak tanımlamaktadır. Kadına yönelik şiddet, kadınların temel insan haklarını ihlal etmekle kalmayıp, toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştiren ve kadınların toplumsal hayata katılımını sınırlayan ciddi bir toplumsal sorundur. Bu şiddet türleri, fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik olmak üzere dört ana kategoriye ayrılmaktadır ve her biri kadınların yaşam kalitesini olumsuz etkilemektedir.

Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadele etmek için geliştirilen yasal düzenlemeler, önemli bir dönüm noktası oluşturmuştur. 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir adım olarak kabul edilmektedir. Bu kanunun kabul edilmesindeki ana hedef, şiddet mağdurlarını korumak, şiddetin yeniden yaşanmasını engellemek ve toplumsal farkındalığı artırarak caydırıcı önlemler almaktır. 6284 sayılı kanun, yalnızca fiziksel şiddeti değil, aynı zamanda psikolojik, ekonomik ve cinsel şiddet türlerini de kapsama alarak, şiddetin tüm boyutlarıyla mücadele etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, şiddet mağdurlarına yönelik koruma tedbirleri ve destek hizmetleri sunan bu düzenleme, yalnızca evli çiftleri değil, evlilik dışı ilişki yaşayan bireyleri ve aile bağı bulunmayanları da kapsamaktadır.

Ancak, kanunun uygulamaya geçişinde bazı önemli zorluklar ve eksiklikler ortaya çıkmıştır. Yasal düzenlemelerin etkinliği, yalnızca metnin kapsamıyla değil, aynı zamanda uygulama süreçlerinin başarısıyla doğrudan ilişkilidir. Kanunun uygulanmasındaki sıkıntılar, yerel yönetimler ve ilgili kurumların işbirliği eksiklikleri, toplumda yeterince bilinç oluşturmamayan farkındalık kampanyaları ve hukuki süreçlerin karmaşıklığı gibi faktörler, kanunun etkili bir şekilde hayata geçmesini zorlaştırmaktadır. Bu bağlamda, literatürde, kadına yönelik şiddetle mücadeledeki mevcut sistemin güçlendirilmesi gerektiği vurgulanmaktadır.

Bu çalışma, Türkiye’deki kadın korunma sisteminin bir parçası olarak 6284 sayılı kanunun rolünü derinlemesine analiz etmeyi amaçlamaktadır. Ayrıca, bu kanunun uygulanmasındaki zorlukları tartışarak, karşılaşılan sorunların çözülmesine yönelik öneriler sunulacaktır. Çalışma, kadına yönelik şiddetle mücadelede yasal ve toplumsal stratejilerin etkinliğini değerlendirirken, uluslararası standartlar ve uygulamalarla kıyaslama yaparak, kanunun toplumsal ve hukuki etkilerini de kapsamlı bir şekilde ele alacaktır. Literatür taraması yoluyla, kadına yönelik şiddet, kadın korunma sistemleri ve 6284 sayılı kanun hakkında yapılan yerli ve yabancı akademik çalışmalara yer verilecektir. Bu bağlamda, kanunun toplumsal cinsiyet eşitliği bağlamında nasıl daha etkili bir şekilde uygulanabileceğine dair çeşitli öneriler ortaya konacaktır. Sonuç olarak, kadına yönelik şiddet, sadece bireysel bir sorun değil, aynı zamanda toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin bir yansıması olarak ele alınmalıdır. Bu nedenle, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması, toplumsal bir sorumluluk olarak tüm paydaşlar tarafından desteklenmeli ve sürdürülebilir politikalarla bu konuda etkili çözümler üretilmelidir.

2.Yöntem

Bu çalışmanın yöntemi, literatür taraması ve doküman analizi tekniklerine dayanmaktadır. Araştırma, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun’un uygulanması sırasında ortaya çıkan sorunların tespit edilmesi, bu sorunlara yönelik çözüm önerilerinin sunulması ve kanunun etkinliğinin değerlendirilmesi amacıyla gerçekleştirilmiştir.

Bu çalışma, nitel araştırma yöntemleri kullanılarak yürütülmüştür. Nitel yaklaşım, araştırmanın amacına uygun olarak, derinlemesine bir analiz sunabilmek için tercih edilmiştir. Literatür taraması, ulusal ve uluslararası akademik çalışmalar, yasa metinleri, resmi raporlar ve medya kaynakları üzerinden yapılmış; doküman analizi ise bu kaynaklarda yer alan verilerin sistematik olarak incelenmesini içermektedir.

Araştırmada kullanılan veriler, aşağıdaki kaynak türlerinden elde edilmiştir:

- Yasa Metinleri: 6284 sayılı Kanun’un tam metni ve bu kanunla ilgili yasal düzenlemeler.
- Akademik Çalışmalar: Kadına yönelik şiddet, koruma sistemleri ve 6284 sayılı Kanun’un etkinliği üzerine yapılmış akademik makaleler ve tezler.
- Resmi Raporlar: Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM) ve sivil toplum kuruluşları tarafından yayımlanan raporlar.
- Medya Haberleri: Kadına yönelik şiddet olayları, koruma tedbirleri ve kanunun uygulanmasına ilişkin gazetelerde yer alan haberler.

Toplanan veriler, doküman analizi yöntemi ile sistematik bir şekilde incelenmiş ve çalışmanın amacına uygun olarak yorumlanmıştır. Doküman analizi sürecinde, ilgili kaynaklardan elde edilen bilgiler temalara ayrılmış ve bu temalar altında değerlendirilmiştir. Elde edilen bulgular, 6284 sayılı Kanun’un hukuki, toplumsal ve uygulama boyutlarında sağladığı katkılar ile ortaya çıkan sorunları açıklayacak şekilde sınıflandırılmıştır.

3. Kadına Yönelik Şiddet ve Koruma Sistemleri

Kadına yönelik şiddet, tüm dünyada kadınların temel insan haklarını ihlal eden ve toplumsal cinsiyet eşitsizliğini pekiştiren önemli bir sosyal sorundur. Bu şiddet türü yalnızca bireysel değil, aynı zamanda toplumsal düzeyde de olumsuz etkiler yaratmaktadır. Kadına yönelik şiddetle mücadelede ulusal ve uluslararası düzeyde farklı koruma sistemleri oluşturulmuş ve hukuki düzenlemeler hayata geçirilmiştir.

3.1. Kadına Yönelik Şiddet Kavramı ve Türleri

Kadına yönelik şiddet, toplumsal cinsiyete dayalı bir ayrımcılığın sonucu olarak ortaya çıkan ve kadınların fiziksel, ruhsal, cinsel veya ekonomik zarar görmesine yol açan bir olgudur. Dünya Sağlık Örgütü'ne (DSÖ) göre kadına yönelik şiddet, "kadına yönelik fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar ile sonuçlanan ya da bu tür zararlarla sonuçlanma ihtimali bulunan davranışlar, tehditler, baskılar veya keyfi özgürlük kısıtlamaları" olarak ifade edilmektedir (World Health Organization, 2013).

Birleşmiş Milletler'in 1993 tarihli Kadına Yönelik Şiddetin Ortadan Kaldırılması Bildirgesi'ne göre kadına yönelik şiddet, "kadınlara yönelik fiziksel, cinsel veya psikolojik zarar veya acı verme ile sonuçlanan ya da sonuçlanma olasılığı bulunan her türlü toplumsal cinsiyete dayalı eylem" olarak tanımlanmıştır (UN Women, 1993). Şiddetin bu tanımı, toplumsal yapıda kadınların maruz kaldığı farklı türdeki şiddet biçimlerini kapsayarak geniş bir perspektif sunmaktadır. Kadına yönelik şiddet; fiziksel, cinsel, psikolojik ve ekonomik şiddet olmak üzere dört temel kategoriye ayrılmaktadır.

Fiziksel şiddet, kadının bedensel bütünlüğüne doğrudan zarar veren, darp, yaralama, itme, tokat atma gibi çeşitli saldırgan davranışları içermektedir. Dünya Sağlık Örgütü'nün (WHO) 2013 yılında yayımladığı rapora göre, dünya genelinde her üç kadından biri yaşamlarının bir döneminde fiziksel şiddete maruz kalmaktadır. Fiziksel şiddet, diğer şiddet türleri içinde en görünür olanı olup kadının yaşam hakkını doğrudan tehdit eden ciddi bir toplumsal sorundur. Özellikle aile içi şiddet bağlamında fiziksel şiddetin yaygınlığı, bu sorunun çözümüne yönelik daha etkin politikaların uygulanması gerektiğini ortaya koymaktadır (WHO, 2013).

Cinsel şiddet, kadının iradesi dışında cinsel davranışlara zorlanması, cinsel tacize uğraması, tecavüz gibi fiillerle karşı karşıya kalmasıdır. Garcia-Moreno ve arkadaşlarının 2005 yılında yaptığı geniş çaplı bir araştırmada, kadınların yüzde 35'inin yaşamlarının bir döneminde cinsel şiddete maruz kaldıkları belirtilmiştir. Cinsel şiddet, sadece fiziksel zarar vermekle kalmayıp, aynı zamanda kadının ruh sağlığı üzerinde de uzun süreli olumsuz etkiler yaratmaktadır. Bu tür şiddet, kadının toplumsal hayata katılımını engelleyen ciddi bir engel teşkil etmektedir. Cinsel şiddet vakalarında mağdurların yaşadığı travmanın etkisiyle adli mercilere başvuramaması, sorunun yeterince görünür olmamasına yol açmaktadır (Garcia-Moreno et al., 2005).

Psikolojik şiddet, kadının ruhsal bütünlüğünü zedeleyen, uzun süreli olarak özgüvenini ve yaşam kalitesini olumsuz etkileyen davranışları içermektedir. Bu tür şiddet, tehdit, aşağılama, hakaret, izolasyon ve duygusal manipülasyon gibi çeşitli biçimlerde kendini gösterebilir. Heise ve arkadaşlarının 1999 yılında yayımladığı çalışmaya göre, psikolojik şiddet, diğer şiddet türlerine oranla daha az görünür olmasına karşın, mağdur üzerinde derin izler bırakmaktadır. Psikolojik şiddete maruz kalan kadınlarda, depresyon, anksiyete ve düşük benlik saygısı gibi çeşitli psikolojik rahatsızlıkların ortaya çıkma olasılığı artmaktadır. Bu durum, kadının bireysel gelişimini ve sosyal yaşama katılımını önemli ölçüde sınırlandırmaktadır (Heise et al., 1999).

Ekonomik şiddet, kadının ekonomik kaynaklara erişim hakkının kısıtlanması, gelir elde etmesinin engellenmesi veya kadının tamamen ekonomik olarak bağımlı hale getirilmesi anlamına gelmektedir. Ekonomik şiddet, kadının yaşamını sürdürmesini güçleştiren, eğitim ve iş olanaklarından yararlanmasını engelleyen önemli bir toplumsal sorundur. Fawole (2008), ekonomik şiddetin kadınların sosyoekonomik statüsünü doğrudan etkilediğini ve uzun vadede yoksulluk döngüsüne neden olabileceğini belirtmektedir. Bu tür şiddet, kadınların ekonomik bağımsızlıklarını kazanmalarının önünde ciddi bir engel oluşturarak toplumsal cinsiyet eşitsizliğini derinleştirmektedir.

Gelişen teknolojiyle birlikte dijital platformlarda kadına yönelik şiddet vakaları da artış göstermektedir. Sosyal medya aracılığıyla taciz, tehdit, özel bilgilerin izinsiz paylaşılması gibi davranışlar dijital şiddet kapsamına girmektedir (UN Women, 2021).

3.2. Türkiye'de Kadın Koruma Sistemlerinin Tarihiçesi

Türkiye'de kadınların korunmasına yönelik sistemler, tarihsel süreç içinde önemli değişim ve gelişmeler göstermiştir. Kadınların haklarını koruma amaçlı düzenlemeler, Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet dönemine, oradan da günümüze uzanan bir evrim sürecinde ele alınabilir (Erbay, 2019). Bu süreçte hukuki düzenlemeler, uluslararası sözleşmeler ve toplumsal farkındalığın artması, kadın koruma sistemlerinin oluşumunda belirleyici olmuştur (Yavuz & Ertem, 2021).

Osmanlı İmparatorluğu'nda kadın hakları konusunda kapsamlı bir koruma sistemi bulunmamakla birlikte, bazı sınırlı yasal düzenlemeler yapılmıştır. 19. yüzyılın sonlarına doğru gerçekleşen modernleşme hareketleriyle birlikte kadınların statüsünün iyileştirilmesine yönelik adımlar atılmaya başlanmıştır (Yıldız, 2019). 1917'de yürürlüğe giren Hukuk-ı Aile Kararnamesi ile aile hukuku alanında reform yapılmış ve çok eşlilik sınırlandırılmıştır (Erbay, 2019).

Cumhuriyet'in ilanından sonra kadın haklarının korunması ve geliştirilmesi amacıyla köklü reformlar gerçekleştirilmiştir. 1924 yılında kabul edilen Tevhid-i Tedrisat Kanunu ile eğitim sistemi birleştirilmiş ve kadınlara erkeklerle eşit eğitim imkânı

sağlanmıştır (Yavuz & Ertem, 2021). 1926 yılında kabul edilen Türk Medeni Kanunu, kadınların aile içindeki statüsünü erkeklerle eşit hale getirmiş ve kadınlara boşanma, miras gibi haklar tanımıştır (Yıldız, 2019).

Kadınlara belediye seçimlerinde 1930 yılında, genel seçimlerde ise 1934 yılında seçme ve seçilme hakkı verilmiştir. Bu düzenlemeler, kadınların siyasi alanda da etkin bir şekilde yer almalarının önünü açmıştır (Emiroğlu, 2022).

1980'li yıllarda Türkiye'de kadın hareketi önemli bir ivme kazanmış ve bu dönemde kadın haklarının korunması konusunda ciddi ilerlemeler kaydedilmiştir. Türkiye, 1985 yılında Birleşmiş Milletler Kadınlara Karşı Her Türlü Ayrımcılığın Önlenmesi Sözleşmesi'ni (CEDAW) imzalamış ve 1986 yılında bu sözleşmeyi yürürlüğe koymuştur (Yavuz & Ertem, 2021). Ayrıca, 1990 yılında Kadının Statüsü ve Sorunları Genel Müdürlüğü kurulmuş, kadınların statüsünü iyileştirme amacıyla çeşitli politikalar geliştirilmiştir (Erbay, 2019).

2000'li yıllarda kadın koruma sistemleri, ulusal ve uluslararası hukuki düzenlemelerle daha da güçlendirilmiştir. 2002 yılında kabul edilen yeni Türk Medeni Kanunu ile kadınların evlilikte ve miras konularındaki hakları genişletilmiştir (Yıldız, 2019). 2012 yılında yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, kadınların şiddete karşı korunmasını sağlamak amacıyla kapsamlı hukuki önlemler içermektedir (Emiroğlu, 2022).

Türkiye'de kadın koruma sistemleri, tarih boyunca önemli değişimler göstermiştir. Osmanlı İmparatorluğu'ndan Cumhuriyet'e uzanan süreçte kadın haklarının tanınması ve korunması yönünde önemli ilerlemeler kaydedilmiş olsa da toplumsal cinsiyet eşitliğinin tam olarak sağlanabilmesi için daha fazla çalışmaya ihtiyaç duyulmaktadır (Yavuz & Ertem, 2021).

4. 6284 Sayılı Kanun ve Uygulama Alanları

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, Türkiye'de kadınların maruz kaldığı şiddeti önlemek ve mağdurların korunmasını sağlamak amacıyla 2012 yılında yürürlüğe girmiştir (Yağcıoğlu, 2017). Bu kanun, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunmasına yönelik olarak yasal çerçevenin genişletilmesi açısından önemli bir dönüm noktasıdır. Kanunun amacı, kadına yönelik şiddet, aile içi şiddet ve tek taraflı ısrarlı takip mağdurlarını korumak ve şiddet olaylarının tekrarını engellemek olarak belirlenmiştir (Telliöglü, 2021).

4.1. 6284 Sayılı Kanunun Amaç ve Kapsamı

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un temel amacı, bireylerin temel haklarını güvence altına alarak şiddetin her türüsünü önlemek ve mağdurların güvenli bir ortamda yaşamalarını sağlamaktır (md. 1). Bu bağlamda, kanunun amacı yalnızca şiddetin önlenmesi ile sınırlı olmayıp, aynı zamanda mağdurlara psikolojik, sosyal, ekonomik ve hukuki destek sağlayarak onları toplumsal yaşama kazandırmayı da içermektedir. Bu bağlamda, kanunun amacı yalnızca şiddetin önlenmesi ile sınırlı olmayıp, aynı zamanda mağdurlara psikolojik, sosyal, ekonomik ve hukuki destek sağlayarak onları toplumsal yaşama kazandırmayı da içermektedir (Yağcıoğlu, 2017). Kanunun hazırlanmasında uluslararası sözleşmeler ve normlar esas alınmış, özellikle İstanbul Sözleşmesi temel bir rehber niteliği taşımıştır (Düğmecici & Gürsel, 2019).

Kanun, şiddet mağdurlarının yaşam hakkını korumayı birinci öncelik olarak belirlemiştir. Anayasanın 17. maddesi uyarınca herkesin yaşama, maddi ve manevi varlığını koruma hakkı olduğu hükme bağlanmıştır. Bu ilke doğrultusunda, şiddet mağdurlarının can güvenliğini sağlamak amacıyla hem koruyucu hem de önleyici tedbirler öngörülmüştür (Bayhan, 2024). Ayrıca, bu tedbirlerin hızlı bir şekilde uygulanması amacıyla mülki amirler ve kolluk kuvvetlerine de yetki verilmiştir (Özmen & Şimşek, 2024). Kanunun bir diğer önemli amacı, şiddet mağdurlarının insan onurunu koruyarak, onlara toplumda saygın bir birey olarak yaşama imkânı sunmaktır (Telliöglü, 2021). Bu doğrultuda, mağdurların ekonomik özgürlüklerini kazanması, sosyal hayatın içerisinde aktif bir şekilde yer alabilmesi için çeşitli sosyal destek mekanizmaları oluşturulmuştur (Kökdemir, 2020). Mağdurların ekonomik özgürlüklerini kazanması ve sosyal yaşama aktif şekilde katılabilmeleri için çeşitli destek mekanizmaları oluşturulmuştur (md. 7, 14). Örneğin, mağdurların barınma, geçim, eğitim ve sağlık ihtiyaçlarının karşılanması adına sığınma evleri, sosyal hizmet birimleri ve ŞÖNİM kurulmuştur (Çırak, 2020).

Kanun, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve kadına yönelik ayrımcılığın ortadan kaldırılmasını hedeflemektedir. Kadınların aile içindeki ve toplumsal yaşamdaki eşitsiz konumlarının şiddetle mücadelede önemli bir engel teşkil ettiği gerçeğinden hareketle, kanunun gerekçesinde toplumsal cinsiyet eşitliğine özel bir vurgu yapılmıştır. Kanun, kadına yönelik şiddetin toplumsal cinsiyet eşitsizliği ile doğrudan ilişkili olduğunu kabul etmekte ve bu doğrultuda toplumsal cinsiyet eşitliği ilkesine dayanmaktadır (Lefkur, 2019). Bu yaklaşım md. 1/a ve 1/c maddelerinde kendini göstermektedir. İstanbul Sözleşmesi'nin iç hukukumuza uyarlanması sürecinde hazırlanan kanun, kadının birey olarak toplum içinde eşit haklara sahip olduğunu ve bu hakların devlet tarafından korunması gerektiğini vurgulamaktadır (Bayhan, 2024). Kanunun bir diğer amacı, toplumsal refahı ve düzeni korumaktır. Aile içi şiddet olaylarının toplumsal düzeni tehdit eden unsurlar arasında yer aldığı göz önünde bulundurulduğunda, bu tür olayların önlenmesi hem bireysel hem de toplumsal güvenlik açısından büyük önem taşımaktadır (Yağcıoğlu, 2017). Bu kapsamda, aile içi şiddetin önlenmesi adına mahkemeler tarafından verilen tedbir kararlarının hızlı bir şekilde uygulanması ve denetlenmesi sağlanmıştır (Özmen & Şimşek, 2024). Aile içi şiddetin toplumun genel düzenini tehdit eden bir unsur olması nedeniyle, Kanun bu tür olayların önlenmesini kamu düzeni açısından da önemsemektedir (md. 3 ve devamı).

Kanunun dikkat çeken bir yönü, şiddetin sadece fiziksel şiddetle sınırlı tutulmaması, aynı zamanda ekonomik, psikolojik, cinsel ve dijital şiddeti de kapsayacak şekilde genişletilmesidir (Düğmeci & Gürsel, 2019). 6284 sayılı Kanun, şiddeti yalnızca fiziksel boyutta değerlendirmemekte, psikolojik, ekonomik, cinsel ve dijital şiddet türlerini de kapsamına almaktadır (md. 2/1-a). Bu çerçevede, şiddet mağdurunun ekonomik bağımsızlığını kazanması, psikolojik desteğe erişim sağlaması ve sosyal güvence altına alınması için çeşitli düzenlemeler yapılmıştır (Çırak, 2020). Örneğin, şiddet mağdurlarının iş yerlerinin değiştirilmesi, çocuklarının eğitim hayatlarının kesintiye uğramaması için gerekli tedbirlerin alınması gibi maddeler kanunda yer bulmuştur (Bayhan, 2024).

Kanun, şiddet uygulayan kişilerin belirli sürelerle izlenmesini ve denetlenmesini de kapsamaktadır. Özellikle mağdurun güvenliğini sağlamak amacıyla şiddet uygulayan kişilerin elektronik kelepçe gibi takip cihazları ile izlenmesi ve uzaklaştırma kararlarına uymayanlara zorlama hapsi uygulanması öngörülmüştür (Kökdemir, 2020). Elektronik kelepçe ve zorlama hapsi gibi önlemler md. 12/2 ve 13'te düzenlenmiştir. Anayasa Mahkemesi kararları doğrultusunda, bu tür tedbirlerin temel hak ve özgürlükleri ihlal etmeyecek şekilde uygulanması gerektiği belirtilmiştir (Bayhan, 2024).

Kanunun sürdürülebilir etkiler oluşturabilmesi için, toplumda farkındalık yaratacak eğitim faaliyetlerine de yer verilmiştir (md. 16). Toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamak ve kadına yönelik şiddeti önlemek amacıyla eğitim kurumlarında ve kamu kuruluşlarında bilinçlendirme çalışmaları yapılması kanun kapsamında teşvik edilmektedir (Özmen & Şimşek, 2024). Ayrıca, medya aracılığıyla toplumu bilinçlendirme faaliyetleri yürütülmesi öngörülmüştür (Tellioglu, 2021).

6284 sayılı Kanun, şiddet mağdurlarını koruma amacıyla geniş kapsamlı tedbirler içeren önemli bir düzenlemedir. Kanunun etkin şekilde uygulanabilmesi için kolluk kuvvetleri, yargı organları ve sosyal hizmet kurumlarının iş birliği içinde çalışması gerekmektedir (Lefkur, 2019). Aile mahkemeleri, mülki amirler, kolluk kuvvetleri ve ŞÖNİM gibi kurumlar tedbir kararlarını uygulamaktadır. Koruyucu ve önleyici tedbirler md. 5 ve 6'da ayrıntılı şekilde belirtilmiştir. Toplumda şiddetin önlenmesi ve kadının sosyal hayata eşit bir birey olarak katılması adına bu kanunun sağladığı olanaklar, Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir dönüm noktası oluşturmaktadır (Yağcıoğlu, 2017).

6284 sayılı Kanun, yalnızca şiddete maruz kalmış bireyleri değil, şiddet görme riski altında bulunan kişileri de kapsayan geniş bir çerçeveye sahiptir. (md. 1/b). Kapsam dâhilinde kadınlar, çocuklar, aile bireyleri ve tek taraflı takip mağdurları yer almaktadır (md. 2). Bu yönüyle kanun, yalnızca mağduriyetin oluşmasını beklemekten, şiddet ihtimalini de dikkate alarak koruma tedbirlerini devreye sokabilmektedir (Özmen & Şimşek, 2024). Şiddetin önlenmesine yönelik olarak bireylerin fiziksel, psikolojik ve ekonomik güvenliğini sağlamayı amaçlayan kanun, kapsam bakımından önceki düzenlemelerden oldukça farklıdır.

Kanunun kapsamına giren kişiler genel olarak şu şekilde sıralanabilir:

1. Kadınlar: Kanun, kadınların maruz kaldığı her türlü şiddet biçimini önlemeyi amaçladığı için tüm kadınları kapsamaktadır. Evli ya da bekar olmalarına bakılmaksızın, fiziksel, psikolojik, cinsel veya ekonomik şiddet gören ya da görme tehlikesi altında olan kadınlar bu kapsamdadır (Bayhan, 2024).
2. Çocuklar: Şiddete uğrayan ya da uğrama riski bulunan çocuklar, kanunun koruma kapsamına alınmıştır. Çocukların hem aile içi şiddete hem de başka türden şiddet olaylarına maruz kalmasını önlemek amacıyla, eğitim ve sosyal hizmet kurumlarıyla iş birliği öngörülmüştür (Lefkur, 2019).
3. Aile Bireyleri: Evli çiftler, boşanmış eşler, nişanlı çiftler, aynı çatı altında yaşayan bireyler ile fiilen ayrı yaşayan ancak aralarında resmi ya da gayri resmi bir ilişki bulunan kişiler kanunun kapsamına girmektedir (Tellioglu, 2021). Bu durum, önceki düzenlemelerden farklı olarak, şiddet mağdurlarının kapsamını genişletmektedir.
4. Tek Taraflı Israrlı Takip Mağdurları: Kanun, tek taraflı ısrarlı takibin de bir şiddet biçimi olduğunu kabul ederek, bu tür mağdurların korunmasına yönelik özel tedbirler öngörmüştür (Düğmeci & Gürsel, 2019). Bu kapsamda, failin mağduru takip etmesi, iletişim kurmaya çalışması veya fiziksel olarak rahatsız etmesi durumlarında tedbir kararı alınabilmektedir.

6284 sayılı Kanunun en önemli özelliklerinden biri, kapsamın oldukça genişletilmiş olmasıdır. Daha önce yürürlükte olan 4320 sayılı Kanun yalnızca resmi evlilik bağı bulunan çiftler ve çocuklarını kapsarken, 6284 sayılı Kanun, evli olmayan çiftleri, aynı evde yaşayan bireyleri ve fiilen ayrı yaşayan eşleri de kapsama almıştır (Çırak, 2020). Böylece, şiddet mağduru olabilecek tüm bireylerin korunması sağlanmıştır.

Kanun, şiddet olaylarına karşı koruyucu ve önleyici tedbirlerin hızlı ve etkin bir şekilde uygulanabilmesi için çeşitli kurumların iş birliğini zorunlu kılmaktadır:

1. Aile Mahkemeleri: Koruyucu ve önleyici tedbir kararlarının alınması ve uygulanması konusunda en yetkili merci aile mahkemeleridir. Mahkemeler, mağdurların korunması için uzaklaştırma, iletişim yasağı, evden uzaklaştırma gibi çeşitli tedbir kararları verebilmektedir (Bayhan, 2024).
2. Mülki Amirler ve Kolluk Kuvvetleri: Acil durumlarda, aile mahkemelerinin kararını beklemeden mülki amirler (kaymakam ve valiler) tarafından da geçici koruma tedbirleri alınabilir. Kolluk kuvvetleri, alınan tedbir kararlarının

uygulanması ve denetlenmesinde görev yapmaktadır (Kökdemir, 2020). Bu durum, özellikle şiddet olaylarının yaşandığı durumlarda hızlı müdahale imkânı tanımaktadır.

3. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri (ŞÖNİM): ŞÖNİM'ler, şiddet mağdurlarının barınma, psikolojik destek, hukuki danışmanlık ve sosyal yardım gibi hizmetlere ulaşmalarını sağlamak amacıyla kurulmuştur. Bu merkezler, mağdurların ihtiyaç duyduğu destek hizmetlerini koordine ederek şiddet döngüsünün kırılmasında önemli bir rol oynamaktadır (Özmen & Şimşek, 2024).

Kanunda, şiddeti önlemek amacıyla iki tür tedbir öngörülmüştür:

1. Koruyucu Tedbirler: Bu tedbirler, mağdurların doğrudan korunmasını hedeflemektedir. Örneğin, mağdura geçici barınma sağlanması, geçim yardımı verilmesi ve çocuklara yönelik eğitim tedbirlerinin alınması bu kapsamdadır (Çırak, 2020). Ayrıca, mağdurların adres bilgilerinin gizli tutulması gibi önlemler de koruyucu tedbirler arasında yer almaktadır (Tellioğlu, 2021).
2. Önleyici Tedbirler: Şiddet uygulayan kişilere yönelik olarak alınan tedbirlerdir. Bunlar arasında şiddet uygulayan kişinin mağdura yaklaşmaması, iletişim kurmaması ve belirli bir mesafeden fazla yaklaşmaması gibi kararlar bulunmaktadır. Ayrıca, şiddet uygulayan kişiye alkol ve uyuşturucu kullanmama zorunluluğu getirilmesi ve tedavi görmesinin sağlanması gibi önlemler de yer almaktadır (Düğmeci & Gürsel, 2019).

Kanunun öngördüğü kapsamlı mekanizmalar sayesinde şiddet mağdurlarının korunması daha etkin hale getirilmiştir. Ancak bu mekanizmaların işleyişinde zaman zaman çeşitli aksaklıklar yaşanabilmektedir. Özellikle, tedbir kararlarının uygulanmasında yaşanan gecikmeler ve denetim eksiklikleri, şiddet mağdurlarının korunmasını zorlaştırmaktadır (Kökdemir, 2020). Bu tür sorunların çözülmesi için kurumlar arası koordinasyonun artırılması ve personelin nitelikli hale getirilmesi gerekmektedir (Özmen & Şimşek, 2024).

6284 sayılı Kanun, kapsam bakımından oldukça geniş bir çerçeve çizerek şiddet mağdurlarının korunmasını hedeflemektedir. Kanunun uygulanmasında etkinliğin sağlanması adına aile mahkemeleri, kolluk kuvvetleri, mülki amirler ve ŞÖNİM gibi kurumların iş birliği önem arz etmektedir. Bunun yanı sıra, toplumsal farkındalığın artırılması ve mağdurların destek mekanizmalarına erişiminin kolaylaştırılması, kanunun etkinliğini artıracak diğer unsurlar olarak değerlendirilmektedir (Bayhan, 2024; Kökdemir, 2020).

4.2. Kanun Kapsamında Koruma Tedbirleri

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, şiddet mağdurlarını korumak ve şiddetin tekrarını önlemek amacıyla kapsamlı tedbirler öngörmektedir. Koruma tedbirleri, şiddet mağdurlarının can güvenliğini sağlamak ve onların sosyal, ekonomik, psikolojik ve hukuki ihtiyaçlarını karşılamak üzere iki ana başlık altında düzenlenmiştir: koruyucu tedbirler ve önleyici tedbirler (Özmen & Şimşek, 2024; Kökdemir, 2020). Bu tedbirlerin uygulanmasında, aile mahkemeleri, mülki amirler, kolluk kuvvetleri ve ŞÖNİM önemli bir rol oynamaktadır (Lefkur, 2019).

4.2.1 Koruyucu Tedbirler

Koruyucu tedbirler, 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un temel unsurlarından biri olarak, şiddet mağdurlarının fiziksel, psikolojik ve sosyal olarak korunmasını sağlamak amacıyla alınan önlemleri kapsamaktadır (Bayhan, 2024). Bu tedbirler, şiddet mağdurlarının maruz kaldıkları tehlikeden uzaklaştırılarak güvenli bir ortamda yaşamalarını temin etmeyi hedeflemektedir. Koruyucu tedbir kararları, aile mahkemeleri hâkimleri tarafından verilirken, acil durumlarda mülki amirler de bu tedbirleri uygulayabilir (Kökdemir, 2020).

Mağdurların güvenli bir ortamda barınmalarını sağlamak amacıyla, belediyeler, Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı sosyal hizmet kurumları ve sivil toplum kuruluşları tarafından işletilen sığınma evleri hizmet vermektedir (Morcati.org.tr, 2024). Sığınma evlerinde, şiddet mağdurlarına barınma imkânının yanı sıra psikososyal destek de sunulmaktadır. Bu tedbir, mağdurun şiddet ortamından uzaklaştırılmasını ve fiziksel güvenliğinin sağlanmasını temin etmeyi amaçlamaktadır (TSKB, 2024). Şiddet mağdurlarının ekonomik olarak güçlenmesini sağlamak ve temel yaşam ihtiyaçlarını karşılamalarına destek olmak amacıyla geçici maddi yardım öngörülmüştür (Düğmeci & Gürsel, 2019). Bu yardım, mağdurun iş bulana kadar temel ihtiyaçlarını karşılayabilmesi için verilmektedir. Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı, bu yardımların koordinasyonunu sağlayarak, mağdurların ekonomik yoksunluk nedeniyle şiddet ortamına geri dönmelerini önlemeyi hedeflemektedir (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024). Şiddet mağdurlarının yaşadıkları travmayı atlatmaları ve sosyal hayata uyum sağlamaları için psikolojik destek hizmetleri sunulmaktadır. Sosyal hizmet uzmanları tarafından verilen bu destekler, mağdurların ruh sağlığının iyileştirilmesini ve yeniden bağımsız bireyler olarak topluma kazandırılmalarını hedeflemektedir (Morcati.org.tr, 2024). Bunun yanında, sosyal yardım birimleri aracılığıyla mağdurlara iş bulma, barınma ve eğitim desteği sunulması sağlanmaktadır (Bayhan, 2024). Şiddet mağdurlarının haklarını kullanabilmeleri ve gerekli işlemleri yapabilmeleri için barolar tarafından adli yardım hizmetleri sunulmaktadır (TSKB, 2024). Bu kapsamda, mağdurların dâvaya ilişkin haklarını bilmeleri ve gerekli durumlarda hukuki temsil sağlamaları amaçlanmaktadır

(Kökdemir, 2020). Avukat desteği ile mağdurların hukuki süreçlerde yalnız bırakılmaması ve adalete erişimlerinin kolaylaştırılması hedeflenmektedir (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024). Mağdurun güvenliğinin sağlanması amacıyla, adres ve kimlik bilgilerinin gizlenmesi tedbiri uygulanabilir. Bu tedbir, şiddet uygulayan kişinin mağduru bulmasını ve tekrar zarar vermesini önlemeye yöneliktir (İstanbulsozlesmesi.org, 2024). Nüfus müdürlükleri ve ilgili kurumlar bu tedbirin uygulanmasında aktif rol oynar. Adres gizleme tedbiri, mağdurun yeni bir hayata başlarken güvende hissetmesini sağlamak için kritik bir öneme sahiptir (Morcati.org.tr, 2024).

6284 sayılı Kanun kapsamında belirlenen koruyucu tedbirler, şiddet mağdurlarının can güvenliğini sağlamaktan, onlara sosyal, ekonomik ve psikolojik destek sunmaya kadar geniş bir yelpazede düzenlenmiştir. Bu tedbirlerin etkin bir şekilde uygulanabilmesi, ilgili kurumların iş birliği yapması ve toplumsal farkındalığın artırılması ile mümkün olacaktır. Şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması için bu tedbirlerin uygulanmasında kurumlara düşen sorumluluk büyüktür (Düğmeci & Gürsel, 2019).

4.2.2 Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, şiddetle mücadelede yasal bir çerçeve sunmasına rağmen uygulamada çeşitli sorunlarla karşılaşmaktadır. Bu sorunlar, kanunun etkinliğini azaltan ve şiddet mağdurlarının yeterli koruma sağlamasını engelleyen çok sayıda faktörden kaynaklanmaktadır. Bu bölümde, uygulamada karşılaşılan sorunlar hukuki, kurumsal, toplumsal ve eğitimsel eksiklikler başlıkları altında ele alınmaktadır (Bayhan, 2024; Kökdemir, 2020).

Kanunun uygulanmasında öne çıkan hukuki sorunlar, tedbir kararlarının alınması ve uygulanması süreçlerindeki eksikliklerden kaynaklanmaktadır. Tedbir kararlarının yeterince hızlı ve etkili bir şekilde alınmaması, mağdurları ciddi risk altına sokmaktadır. Bazı durumlarda, aile mahkemelerinin yoğunluk nedeniyle karar almakta gecikmesi, mağdurları şiddet uygulayan kişilerle tekrar karşı karşıya bırakabilmektedir (Düğmeci & Gürsel, 2019). Ayrıca, tedbir kararlarının uygulanması sırasında kolluk kuvvetlerinin yeterince bilinçli olmaması ve bazı durumlarda mağdurdan yana tavır almaması, hukukun etkinliğini azaltan bir diğer faktördür (İstanbulsozlesmesi.org, 2024). Anayasa Mahkemesi'nin, koruyucu tedbirlerin uygulanması sırasında yapılan hak ihlallerine ilişkin verdiği ihlal kararları da bu sorunun önemli bir boyutunu gözler önüne sermektedir (Bayhan, 2024).

6284 sayılı Kanun kapsamında şiddet mağdurlarını koruma amacıyla çeşitli kurumlar iş birliği yapmaktadır. Ancak, bu kurumlar arasındaki koordinasyon eksikliği ve yetki karmaşası, uygulamada ciddi aksamalara yol açmaktadır. Aile mahkemeleri, kolluk kuvvetleri, ŞÖNİM ve sosyal hizmet birimlerinin etkin bir iş birliği yürütememesi, mağdurların destek mekanizmalarına erişimini zorlaştırmaktadır (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024). Bazı durumlarda, ŞÖNİM'lerin yetersiz personel ve altyapı sorunları nedeniyle etkin hizmet veremediği görülmektedir. Personelin eğitim eksikliği ve vakalara müdahale konusundaki yetkinliklerinin sınırlı olması, mağdurların korunmasında sorunlara yol açmaktadır (Morcati.org.tr, 2024).

Toplumun şiddetle mücadelede yeterli farkındalığa sahip olmaması, kanunun uygulanmasındaki en büyük engellerden biridir. Toplumsal cinsiyet eşitsizliği, kadına yönelik şiddeti besleyen temel etmenlerden biri olarak varlığını sürdürmektedir. Kadına yönelik şiddetin meşrulaştırılmasına yol açan ataerkil zihniyet, mağdurların korunmasını zorlaştırmaktadır (Lefkur, 2019). Bunun yanında, şiddet mağdurlarının sosyal damgalanma korkusu nedeniyle destek mekanizmalarına başvurmaktan çekindiği de gözlemlenmektedir. Toplumsal bilincin artırılması ve kadına yönelik şiddetin önlenmesine yönelik eğitim kampanyalarının yaygınlaştırılması önem arz etmektedir (İstanbulsozlesmesi.org, 2024). Kanunun etkin bir şekilde uygulanabilmesi için, ilgili kurumlarda görev yapan personelin yeterli eğitime sahip olması gerekmektedir. Ancak uygulamada, kolluk kuvvetleri ve sosyal hizmet uzmanlarının şiddet vakalarına müdahale konusundaki bilgi ve becerilerinin yetersiz olduğu gözlemlenmektedir (Düğmeci & Gürsel, 2019). Eğitim eksikliği nedeniyle bazı vakalarda yanlış kararlar alınabilmekte ve bu durum mağdurların daha büyük risk altına girmesine yol açmaktadır. Bu nedenle, ilgili personelin düzenli olarak eğitilmesi ve kadına yönelik şiddet konusunda bilinçlendirilmesi şarttır (Bayhan, 2024). Kolluk kuvvetleri ve sosyal hizmet personeline verilen eğitimlerin içeriğinin güncellenmesi ve uluslararası standartlara uygun hale getirilmesi de bu kapsamda önerilmektedir (Morcati.org.tr, 2024).

6284 sayılı Kanun'un uygulanmasında karşılaşılan sorunlar, şiddetle mücadelede etkinliği azaltan temel faktörlerdir. Bu sorunların giderilmesi için hukuki düzenlemelerin iyileştirilmesi, kurumlar arası iş birliğinin artırılması, toplumsal bilincin geliştirilmesi ve eğitim eksikliklerinin giderilmesi gerekmektedir. Bunun yanında, mağdurların korunması için gerekli altyapının oluşturulması ve denetim mekanizmalarının etkinleştirilmesi kritik bir öneme sahiptir (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024; İstanbulsozlesmesi.org, 2024).

5. 6284 Sayılı Kanunun Kadın Korunma Sistemindeki Rolü

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, Türkiye'de kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve şiddet mağdurlarının korunması konusunda kritik bir rol üstlenmektedir. Kanunun getirdiği koruyucu ve önleyici tedbirler, kadın korunma sisteminin temel dayanaklarını oluştururken; toplumsal bilinç ve algının gelişmesine de katkı sağlamaktadır (Bayhan, 2024). Bu kapsamda, kanunun etkileri sadece yasal düzenlemelerle sınırlı kalmayıp, toplumsal dönüşüm sürecinde de önemli bir işlev görmektedir.

5.1 Toplumsal Algı ve Etkiler

6284 sayılı Kanun, yürürlüğe girdiği tarihten itibaren Türkiye’de kadın hakları, şiddetle mücadele ve toplumsal cinsiyet eşitliği konularında önemli bir dönüştürme başlatmıştır. Kanunun getirdiği yenilikler ve şiddeti önlemeye yönelik tedbirler, toplumsal algıyı etkilemiş ve şiddetin bir insan hakları ihlali olduğu bilincinin yaygınlaşmasına katkıda bulunmuştur (İstanbulsozlesmesi.org, 2024). Kanunun yürürlüğe girmesiyle birlikte şiddetle mücadelede toplumsal bilinç artmış, kamu kurumları, sivil toplum kuruluşları ve medya aracılığıyla farkındalık kampanyaları düzenlenmiştir. Bu kampanyalar, şiddete karşı sıfır tolerans politikasının benimsenmesine katkı sağlamış ve bireylerin şiddet olaylarına karşı duyarlı olmasını sağlamıştır (Morcati.org.tr, 2024). Özellikle ŞÖNİM gibi yapıların kurulması ve şiddet mağdurlarına yönelik sunulan destek hizmetleri, toplumsal farkındalığın artmasına katkıda bulunmuştur (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024). Bu merkezlerde sunulan psikolojik, hukuki ve sosyal destek hizmetleri, şiddet mağdurlarının bilinçlenmesini sağlamış ve toplumsal dayanışmanın gelişmesine yardımcı olmuştur.

Kanunun uygulanmasıyla birlikte toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki algıda da önemli bir değişim yaşanmıştır. Daha önce aile içi mesele olarak görülen şiddet olaylarının kamuya mal edilmesi ve hukuki yaptırımlarla engellenmesi, kadın haklarının korunması konusundaki toplumsal algıyı olumlu yönde etkilemiştir (İstanbulsozlesmesi.org, 2024). Bunun yanında, medyada şiddet olaylarının daha fazla yer alması ve şiddete karşı alınan tedbirlerin kamuoyuna aktarılması, toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması yönündeki çalışmalara destek olmuştur (Morcati.org.tr, 2024). Özellikle eğitim kurumlarında düzenlenen seminerler ve şiddetle mücadele konusunda verilen eğitimler, bu değişim sürecine katkı sağlamıştır.

Kanunun etkilerinden bir diğeri de mağdurların destek mekanizmalarına erişim imkanının artmasıdır. Kanun kapsamında kurulan ŞÖNİM’ler, sığınma evleri ve sosyal yardım birimleri aracılığıyla mağdurların barınma, geçim, psikolojik destek ve hukuki yardım gibi temel hizmetlere ulaşması sağlanmıştır (TSKB, 2024). Bunun yanı sıra, kolluk kuvvetlerinin mağdurların korunması konusundaki hassasiyetinin artması ve uygulamada şiddet faillerine karşı caydırıcı yaptırımların getirilmesi, mağdurların devlete olan güvenini pekiştirmiştir (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024). Ancak bu noktada, bazı bölgelerdeki uygulama farklılıkları ve destek mekanizmalarının her yerde eşit seviyede olmaması, mağdurların haklarına erişimini kısıtlayabilmektedir (Düğmeci & Gürsel, 2019).

Her ne kadar kanunun uygulanması toplumsal algıda olumlu etkiler yaratmış olsa da bazı kesimlerden gelen eleştiriler ve tepki hareketleri de gözlemlenmiştir. Kanunun, aile kurumunu zayıflattığı ve erkekleri suistimale açık hale getirdiği yönündeki eleştiriler, toplumsal bir tartışma ortamı yaratmıştır (Bayhan, 2024). Bu eleştiriler, toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki ilerlemeyi yavaşlatma riski taşımaktadır. Bu tartışmaların yanında, şiddetle mücadelede erkeklerin de eğitilmesi ve farkındalık kazandırılması gerekliliği, toplumsal cinsiyet eşitliği alanındaki çalışmaları destekleyen uzmanlar tarafından vurgulanmaktadır (Lefkur, 2019).

6284 sayılı Kanun, Türkiye’de kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması konusunda büyük bir adım olmuştur. Toplumsal algıda yarattığı farkındalık ve bilinçlenme, şiddetin bir insan hakları ihlali olarak görülmesini sağlamış ve mağdurların destek mekanizmalarına erişimini kolaylaştırmıştır. Ancak uygulamada karşılaşılan sorunların giderilmesi ve toplumsal cinsiyet eşitliğinin tam anlamıyla sağlanması için daha fazla çaba harcanması gerekmektedir (Düğmeci & Gürsel, 2019).

5.2. Hukuki ve Sosyal Sonuçlar

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, Türkiye’de kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması amacıyla 2012 yılında yürürlüğe girmiştir. Bu kanun hem hukuki düzenlemeler hem de sosyal politikalar açısından önemli sonuçlar doğurmuştur.

5.2.1. Hukuki Sonuçlar

a. Koruyucu ve Önleyici Tedbirler

Kanun, şiddet mağdurlarının korunması amacıyla koruyucu ve önleyici tedbirler öngörmektedir. Bu tedbirler, şiddetin sadece fiziksel olarak ele alınmasının ötesine geçerek ekonomik, psikolojik ve sosyal boyutlarını da kapsayacak şekilde düzenlenmiştir. Şiddet uygulayan kişinin evden uzaklaştırılması, mağdura geçici barınma yeri sağlanması, psikolojik destek sunulması ve maddi yardım gibi tedbirler, şiddetin etkilerinin azaltılmasında kritik bir rol oynamaktadır (Bayhan, 2024; Düğmeci & Gürsel, 2019).

Şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılması tedbiri, aile içi şiddetin tekrarını önlemek amacıyla uygulanmaktadır. Bu tedbirin etkin bir şekilde uygulanabilmesi için kolluk kuvvetleri ile aile mahkemeleri arasında hızlı bir iş birliği sağlanması gerekmektedir (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024). Uygulamada bu tedbir sayesinde, şiddet mağdurlarının can güvenliği teminat altına alınmakta ve şiddet failinin tekrar tehdit oluşturmasının önüne geçilmektedir (TSKB, 2024). Geçici barınma sağlanması tedbiri ise, şiddet ortamından uzaklaştırılan mağdurların güvenli bir alanda barınmalarını temin etmektedir. Bu kapsamda Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığına bağlı olarak çalışan ŞÖNİM ve sığınma evleri kritik bir işlev görmektedir (İstanbulsozlesmesi.org, 2024). Bu merkezlerde, barınma hizmetlerinin yanı sıra sosyal ve psikolojik destek hizmetleri de sunulmaktadır (Morcati.org.tr, 2024). Psikolojik destek tedbiri, mağdurların yaşadıkları travmanın etkilerinden kurtulmaları ve yeniden topluma kazandırılmaları amacıyla sunulmaktadır. Bu destek hizmetleri, uzman psikologlar tarafından verilmekte ve mağdurların ruhsal sağlığını iyileştirmeyi

hedeflemektedir. Aynı zamanda, çocukların psikolojik durumlarının değerlendirilmesi ve gerekli durumlarda müdahale edilmesi de bu tedbir kapsamında ele alınmaktadır (Bayhan, 2024). Geçici maddi yardım tedbiri, mağdurların ekonomik olarak güçlenmesini ve temel yaşam ihtiyaçlarını karşılamalarını sağlamaktadır. Bu yardım, mağdurların yaşamlarını idame ettirebilmeleri için gerekli görülen durumlarda uygulanmakta ve Aile ve Sosyal Hizmetler Bakanlığı tarafından koordine edilmektedir. Geçici maddi yardım tedbirinin uygulanması, şiddet mağdurlarının ekonomik bağımsızlığını kazanmaları ve şiddet döngüsüne geri dönmelerinin önlenmesi açısından büyük bir önem taşımaktadır (Morcati.org.tr, 2024).

6284 sayılı Kanun kapsamında öngörülen bu koruyucu ve önleyici tedbirler, şiddetle mücadelede etkin bir araç olarak kullanılmakta ve mağdurların korunmasında hukuki bir güvence sunmaktadır. Ancak, bu tedbirlerin etkinliğinin artırılması için kolluk kuvvetleri, yargı organları ve sosyal hizmet birimleri arasındaki koordinasyonun geliştirilmesi gerekmektedir (Düğmeci & Gürsel, 2019).

b. Hızlı ve Etkin Müdahale Mekanizmaları

6284 sayılı Kanun, şiddet vakalarına hızlı ve etkin bir şekilde müdahale edilmesini sağlamak amacıyla kolluk kuvvetleri ve yargı mercilerine geniş yetkiler tanımaktadır. Bu kapsamda, mülki amirler ve kolluk kuvvetleri, mağdurların korunması için mahkeme kararı beklemezsizin geçici tedbir kararları alabilmektedir. Bu yetkinin verilmesi, şiddet olaylarına anında müdahaleyi sağlayarak mağdurların can güvenliğini temin etmektedir (Vatandas.jandarma.gov.tr, 2024).

Tedbir kararlarının delil aranmaksızın alınabilmesi, şiddet mağdurlarının haklarına erişimini kolaylaştıran kritik bir düzenlemedir. Bu uygulama, şiddet vakalarında delil toplama ve değerlendirme süreçlerinde yaşanabilecek gecikmelerin önünü kesmekte ve şiddetin önlenmesinde hızlı adımlar atılmasına olanak tanımaktadır (Bayhan, 2024). Ancak, bu yetkinin suistimal edilmemesi ve hukukun temel ilkelerine uygun bir şekilde kullanılması önemlidir (TSKB, 2024). Kolluk kuvvetlerinin aldığı tedbir kararlarının uygulanması ve denetlenmesi de kanunun etkinliğini artıran bir diğer faktördür. Özellikle ŞÖNİM'ler ve sosyal hizmet birimlerinin, kolluk kuvvetleri ile koordinasyon içinde çalışması, mağdurların destek hizmetlerine ulaşımını kolaylaştırmaktadır (Morcati.org.tr, 2024). Buna ek olarak, elektronik izleme sistemleri ve elektronik kelepçe uygulamaları da şiddet faillerinin takibinde etkin bir araç olarak kullanılmaktadır (İstanbulsozlesmesi.org, 2024). 6284 sayılı Kanun'un hızlı ve etkin müdahale mekanizmalarına olanak tanınması, mağdurların korunmasında önemli bir rol oynamakta, aynı zamanda toplumsal farkındalığın artmasına da katkı sağlamaktadır. Ancak bu mekanizmaların etkinliğinin sürdürülebilmesi için düzenli izleme, değerlendirme ve eğitim faaliyetlerine devam edilmesi gerekmektedir (Bayhan, 2024).

6284 sayılı Kanun, şiddet vakalarına hızlı ve etkin bir şekilde müdahale edilmesini sağlamak amacıyla kolluk kuvvetleri ve yargı mercilerine geniş yetkiler tanımaktadır. Bu kapsamda, şiddet olaylarında delil aranmaksızın tedbir kararı alınabilmesi, mağdurların korunmasında kritik bir rol oynamaktadır (Arıkan, 2023). Uygulamada, bu hızlı müdahale mekanizması, mağdurların can güvenliğinin sağlanmasının yanı sıra tekrar eden şiddet vakalarının önüne geçilmesine katkı sağlamıştır (Gazete Duvar, 2021). Kanunun bu yetkiyi kolluk kuvvetlerine ve mülki amirlere tanınması, anında müdahale gerektiren durumlarda zaman kaybını önlemektedir (Hürriyet, 2023). Ancak, delil aranmaksızın tedbir kararı verilebilmesi, masumiyet karinesi açısından tartışmaları da beraberinde getirmiştir. Bazı hukuki yorumlara göre, bu uygulama, suistimale açık bir durum yaratarak haksız tedbir kararlarının verilmesine yol açabilmektedir (Eray Karınca, 2024). Bu nedenle, tedbir kararlarının verilmesinde dikkatli olunması ve gerekli denetim mekanizmalarının uygulanması önemlidir (Milli Gazete, 2024).

Basında yer alan çeşitli haberlerde, şiddet uygulayanın evden uzaklaştırılması tedbirinin etkin bir şekilde uygulandığı, ancak bazı vakalarda tedbir kararlarının yeterince izlenememesi nedeniyle tekrar eden şiddet olaylarının yaşandığı belirtilmiştir (Cumhuriyet News, 2023). Bu durum, kolluk kuvvetlerinin kapasitesinin artırılması ve şiddet failinin takibinde elektronik izleme sistemlerinin yaygınlaştırılması gerekliliğini ortaya koymaktadır (Oluşum Haber Gazetesi, 2024). Şiddetle mücadelede etkinliğin artırılması amacıyla kanun kapsamında sunulan bir diğer çözüm, ŞÖNİM ile kolluk kuvvetleri arasında kurulan iletişim hattıdır (Yenigün Gazetesi, 2024). Bu merkezlerin koordinasyonu, şiddet mağdurlarının destek hizmetlerine erişimleri kolaylaştırılmakta ve tedbir kararlarının uygulanabilirliği artırılmaktadır (Furkan Tunca Hukuk, 2024). Bazı uzmanlara göre, kanunun uygulanmasında yaşanan en büyük sorunlardan biri, kolluk kuvvetlerinin eğitim eksikliğidir (Aydın Ses Gazetesi, 2024). Bu eksiklik, tedbir kararlarının uygulanması sırasında yaşanan aksaklıkları artırmakta ve şiddet mağdurlarının yeterince korunamamasına yol açmaktadır (Star, 2024).

c. Uygulamadaki Zorluklar ve Eleştiriler

6284 sayılı "Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun", Türkiye'de kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması amacıyla 2012 yılında yürürlüğe girmiştir. Kanun, şiddet mağdurlarına yönelik koruyucu ve önleyici tedbirler sunarak, aile içi şiddetin engellenmesini hedeflemektedir. Kanunun uygulanmasında en çok tartışılan konulardan biri, tedbir kararlarının kötüye kullanılmasıdır. Özellikle boşanma süreçlerinde, eşler arasında yaşanan anlaşmazlıklarda, taraflardan birinin haksız yere tedbir kararı aldirarak diğer tarafı mağdur ettiği yönünde iddialar bulunmaktadır (Arıkan, 2023). Bu durum, kanunun amacından sapmasına ve gerçek şiddet mağdurlarının korunmasının zorlaşmasına yol açabilmektedir. Örneğin, bazı haberlerde, eşine karşı asılsız şiddet iddialarında bulunarak tedbir kararı aldiran kişilerin, bu durumu boşanma davalarında avantaj

elde etmek için kullandıkları belirtilmektedir (Hürriyet, 2023). Bu tür kötüye kullanımlar hem yargı sistemini meşgul etmekte hem de gerçek mağdurların haklarına erişimini zorlaştırmaktadır.

Kanunun uygulanması sırasında alınan tedbir kararlarının, aile bütünlüğüne zarar verdiği yönünde eleştiriler de bulunmaktadır. Özellikle, şiddet uyguladığı iddia edilen kişinin evden uzaklaştırılması gibi tedbirlerin, aile içindeki ilişkileri olumsuz etkilediği ve çocuklar üzerinde travmatik sonuçlar doğurabileceği ifade edilmektedir (Soybaş, 2023). Bu konuda yapılan bazı köşe yazılarında, kanunun aile yapısını zayıflattığı ve boşanma oranlarını artırdığı yönünde görüşler dile getirilmiştir (Özkan, 2023). Ancak, diğer yandan, kanunun amacının aileyi korumak ve şiddeti önlemek olduğu, dolayısıyla bu eleştirilerin haksız olduğu savunulmaktadır.

Kanunun uygulanmasında karşılaşılan sorunlar da dikkate değerdir. Özellikle, kolluk kuvvetleri ve yargı mercileri arasındaki koordinasyon eksiklikleri, tedbirlerin etkin bir şekilde uygulanmasını engelleyebilmektedir (Karınca, 2024). Ayrıca, bazı durumlarda, şiddet mağdurlarının yeterince bilgilendirilmemesi ve destek hizmetlerine erişimde yaşanan sıkıntılar, kanunun etkinliğini azaltmaktadır. Örneğin, bir gazetede yer alan haberde, şiddet mağduru bir kadının, koruma talebine rağmen yeterli destek alamadığı ve sonucunda tekrar şiddete maruz kaldığı belirtilmiştir (Gazete Duvar, 2021). Bu tür vakalar, kanunun uygulanmasındaki eksiklikleri gözler önüne sermektedir.

Kanunun, delil aranmaksızın tedbir kararı alınabilmesine olanak tanınması, masumiyet karinesi ile ilgili tartışmalara neden olmuştur. Bu durum, özellikle haksız yere suçlanan kişilerin mağduriyetine yol açabileceği endişesini doğurmaktadır (Arıkan, 2023). Anayasa Mahkemesi'nin bu konuda verdiği kararlar, koruyucu ve önleyici tedbirlerin uygulanmasında dikkatli olunması gerektiğini göstermektedir. Nitekim Anayasa Mahkemesi, 15/2/2017 tarihli ve 2014/12151 başvuru numaralı kararında, başvurucunun görüşü alınmadan ve delil sunulmadan verilen uzaklaştırma tedbirinin ölçülülük ilkesine aykırı olduğuna ve bu bağlamda adil yargılanma hakkının ihlal edildiğine karar vermiştir. Bu karar, tedbir mekanizmalarının uygulanmasında özenli ve dengeli bir yaklaşım benimsenmesi gerektiğini ortaya koymaktadır.

6284 sayılı Kanun, kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması açısından önemli bir düzenleme olmakla birlikte, uygulamada yaşanan sorunlar ve kötüye kullanım iddiaları, kanunun etkinliğini azaltmaktadır. Bu nedenle, kanunun uygulanmasında daha dikkatli olunması, yalan beyanların önüne geçilmesi ve ilgili kurumlar arasındaki koordinasyonun güçlendirilmesi gerekmektedir. Ayrıca, toplumda kanunun amacı ve önemi hakkında farkındalık oluşturularak, aile içi şiddetin önlenmesine yönelik çalışmaların artırılması önem arz etmektedir. 6284 sayılı Kanun'un uygulanması sırasında çeşitli zorluklar ve eleştiriler gündeme gelmektedir. Bu eleştiriler, kanunun amacının yeterince anlaşılabilmesi, uygulamada yaşanan aksaklıklar ve toplumun farklı kesimlerinden gelen tepki ve dirençlerle ilgilidir (Arıkan, 2023). Bazı haberlerde, kanunun şiddeti önlemeye yönelik tedbir kararlarının kötüye kullanıldığı iddia edilmiştir. Örneğin, Hürriyet gazetesinde yer alan bir haberde, bazı davalarda kadınların, eşlerine baskı uygulamak ve maddi avantaj elde etmek amacıyla gerçek dışı beyanda bulunarak tedbir kararlı aldıkları iddia edilmiştir (Hürriyet, 2023). Bu durum, kanunun amacından sapmasına yol açabilecek potansiyel bir risk olarak değerlendirilmektedir. Bazı gazetelerde kanunun, aile yapısını zayıflattığı ve yuva yıkan bir yasa olarak eleştirildiği gözlemlenmektedir. Milli Gazete'de yayımlanan bir yazıda, kanunun aile kurumunu korumaktan çok, aile içi sorunları artırdığı ve kadın ile erkek arasındaki çatışmayı derinleştirdiği iddia edilmiştir (Milli Gazete, 2024). Bununla birlikte, sivil toplum kuruluşları ve kadın hakları savunucuları bu eleştirilerin yanlış anlamadan kaynaklandığını ve kanunun şiddeti önlemek için kritik bir aracı olduğunu savunmuşlardır. Bazı gazetelerde, şiddet failinin takibinde elektronik kelepçe gibi teknolojik çözümlerin yetersiz kaldığına dair haberler yer almıştır (Oluşum Haber Gazetesi, 2024). Bu sistemlerin daha yaygın hale getirilmesi ve etkin bir şekilde kullanılması gerektiği ifade edilmiştir. Aksi halde, şiddet failinin izlenememesi nedeniyle şiddet olaylarının önünün alınamayacağı vurgulanmıştır.

5.3 İstanbul Sözleşmesi ve 6284 Sayılı Kanun

İstanbul Sözleşmesi, 11 Mayıs 2011 tarihinde Avrupa Konseyi tarafından İstanbul'da imzaya açılmış ve 1 Şubat 2012 tarihinde Türkiye Büyük Millet Meclisi'nde onaylanarak yürürlüğe girmiştir. Bu sözleşme, kadınlara yönelik şiddet ve aile içi şiddetle mücadelede uluslararası hukukta bir ilk olarak kabul edilmekte ve taraf devletlere bu alanda belirli yükümlülükler getirmektedir (Yağcıoğlu, 2017). İstanbul Sözleşmesi'nin kapsamı, sadece kadınların fiziksel şiddete karşı korunmasını değil, aynı zamanda ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddet gibi farklı şiddet türlerinin önlenmesini de içermektedir (Lefkur, 2019).

Sözleşmenin temel ilkelerinden biri, toplumsal cinsiyet eşitsizliğinin şiddetin temel kaynağı olarak kabul edilmesi ve taraf devletlerin toplumsal cinsiyet eşitliğini sağlamaya yönelik politika ve programlar geliştirme yükümlülüğüdür. Bu bağlamda, taraf devletlerden beklenen sadece yasaları düzenlemek değil, aynı zamanda toplumsal farkındalığı artıracak eğitim ve bilinçlendirme kampanyaları düzenlemeleridir (Düğmeci ve Gürsel, 2019). İstanbul Sözleşmesi ayrıca, mağdurların korunmasına yönelik etkin mekanizmaların kurulmasını öngörmekte ve şiddet faillerine yönelik caydırıcı yaptırımlar getirilmesini talep etmektedir (Kökdemir, 2020). Bir diğer önemli unsur, sözleşmenin toplumsal cinsiyet temelli ayrımcılığa karşı müadeleyi merkeze almasıdır. Bu kapsamda, taraf devletlerin yasalarının yanı sıra kamu kurumlarının ve sivil toplumun şiddetle mücadelede aktif rol alması özendirilmektedir (Tellioglu, 2021). Sözleşme, kadın mağdurların hukuki, sosyal, ekonomik ve psikolojik destek almalarının sağlanması konusunda devletlere önemli sorumluluklar yüklemektedir (Yağcıoğlu, 2017). Bu çerçevede, sığınma evleri, acil yardım hatları ve psikososyal destek merkezlerinin kurulması gibi uygulamaların yaygınlaştırılması şiddetle mücadelede temel unsurlar olarak belirlenmiştir.

İstanbul Sözleşmesi'nin başlangıç bölümünde, kadın-erkek eşitliğinin demokrasinin temel ilkelerinden biri olduğu vurgulanmakta ve şiddetin ortadan kaldırılmasının ancak toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasıyla mümkün olabileceği ifade edilmektedir (Bayhan, 2024). Buna ek olarak, sözleşme kapsamında, sığınma evlerinde kalan mağdurların temel hizmetlere erişim hakkı güvence altına alınmış, bu hizmetlerin kalitesinin artırılması öngörülmüştür (Yağcıoğlu, 2017). İstanbul Sözleşmesi, kadınlara yönelik şiddetle mücadelede uluslararası standartları belirleyen kapsamlı bir düzenleme olarak değerlendirilmektedir. Türkiye'nin sözleşmeden çekilmesi, ulusal ve uluslararası düzeyde çeşitli tartışmaları beraberinde getirmiş ve bu durumun, şiddetle mücadeledeki mevcut mekanizmaların etkinliği üzerinde olumsuz etkiler yaratabileceği ifade edilmiştir (Telliöğlü, 2021).

İstanbul Sözleşmesi'nin Türk hukuk sistemine en önemli yansımaları, 8 Mart 2012 tarihinde kabul edilen ve aynı yıl yürürlüğe giren 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun olmuştur. Bu kanun, İstanbul Sözleşmesi'nin belirlediği uluslararası standartlara uygun olarak hazırlanmış ve şiddet mağdurlarını korumaya yönelik geniş kapsamı tedbirler içermektedir (Kökdemir, 2020). İstanbul Sözleşmesi'nde yer alan temel ilkeler doğrultusunda, 6284 sayılı Kanun sadece fiziksel şiddeti değil, aynı zamanda ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddeti de kapsayan bütüncül bir yaklaşım benimsemiştir (Lefkur, 2019). Kanunun getirdiği en önemli yeniliklerden biri, şiddet tehdidi altında olan kişilerin delil aranmaksızın korunabilmesi ve bu kapsamda hızlı tedbir kararları alınabilmesidir. Bu düzenleme, Türk hukukunda mağdur odaklı bir yaklaşımın benimsenmesi açısından önemli bir dönüşüm olarak kabul edilmiştir (Yağcıoğlu, 2017). Kanun, kolluk kuvvetlerine, mülki amirlere ve aile mahkemesi hâkimlerine geniş yetkiler tanıyarak, şiddet vakalarında gecikmeksizin müdahale edilmesini sağlamaktadır (Düğmeci ve Gürsel, 2019). Ayrıca, 6284 sayılı Kanun kapsamında kurulan ŞÖNİM, mağdurlara hukuki danışmanlık, psikososyal destek ve barınma gibi hizmetler sunarak, şiddetle mücadelede etkin bir rol oynamaktadır (Bayhan, 2024). ŞÖNİM'lerin yaygınlaştırılması ve bu merkezlerin kapasitelerinin artırılması, kanunun etkinliğini artıracak temel faktörlerden biri olarak görülmektedir (Kökdemir, 2020). İstanbul Sözleşmesi'nin etkisiyle, 6284 sayılı Kanun'da, şiddet faillerine yönelik caydırıcı tedbirlerin uygulanması da önemli bir yer tutmaktadır. Bu kapsamda, şiddet failinin evden uzaklaştırılması, mağdura yaklaşmaması ve iletişim aracılığıyla rahatsız etmesinin engellenmesi gibi tedbirler öngörülmektedir (Telliöğlü, 2021). Elektronik kelepçe gibi teknolojik çözümlerle bu tedbirlerin etkinliğinin artırılması hedeflenmiştir. Ancak, uygulamada bu teknolojik çözümlerin yeterince yaygınlaştırılmadığı ve bu durumun tedbir kararlarının etkinliğini azalttığı ifade edilmektedir (Lefkur, 2019). Bunun yanı sıra, 6284 sayılı Kanun ile birlikte toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanmasına yönelik eğitim ve bilinçlendirme çalışmaları da önem kazanmış, bu kapsamda kamu kurumları ve sivil toplum kuruluşları ile iş birliği yapılarak şiddetin önlenmesi için farkındalık yaratılmaya çalışılmıştır (Yağcıoğlu, 2017). Ancak, bu çalışmaların yaygınlığının ve etkinliğinin artırılması gerekliliği de vurgulanmaktadır (Bayhan, 2024). İstanbul Sözleşmesi, Türk hukuk sisteminde kadına yönelik şiddetle mücadelede kapsamı ve etkinliği artırıcı düzenlemelerin hayata geçirilmesine öncülük etmiş, 6284 sayılı Kanun ile bu alanda önemli bir yasal altyapı oluşturulmuştur (Telliöğlü, 2021). Ancak, uygulamada yaşanan sorunların giderilmesi için daha kapsamlı politika ve programlara ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir (Düğmeci ve Gürsel, 2019).

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun, şiddet mağdurlarının etkin bir şekilde korunması için kapsamlı bir koruma mekanizması oluşturmuştur. Bu kapsamda çeşitli kurumsal yapılar ve uygulama araçları devreye sokulmuş, şiddetle mücadelede bütüncül bir yaklaşım benimsenmiştir (Yağcıoğlu, 2017). ŞÖNİM, bu mekanizmanın temel unsurlarından biri olarak öne çıkmış ve şiddet mağdurlarına hızlı ve etkin destek sunulması amacıyla kurulmuştur (Bayhan, 2024). ŞÖNİM'lerin görevleri arasında, mağdurlara hukuki danışmanlık, psikolojik destek, barınma imkânı ve sosyal yardım sağlanması gibi hizmetler yer almaktadır (Düğmeci ve Gürsel, 2019). Kanun kapsamında ŞÖNİM'lerin etkinliğini artırmak için kolluk kuvvetlerine ve kamu görevlilerine şiddetle mücadelede eğitim verilmesi öngörülmüştür. Ancak, uygulamada ŞÖNİM'lerin sayısı ve kapasitesinin yetersiz olması, şiddetle mücadelede ciddi bir sorun olarak ortaya çıkmaktadır (Lefkur, 2019). Özellikle, şehir merkezlerinden uzak bölgelerde ŞÖNİM'lere erişim konusunda yaşanan sıkıntılar, mağdurların korunmasını zorlaştırmaktadır (Bayhan, 2024). Ayrıca, elektronik kelepçe gibi teknolojik çözümlerle şiddet failinin izlenmesi ve tedbir kararlarının uygulanması hedeflenmiştir. Ancak, bu teknolojik sistemlerin yaygınlaştırılmasında yetersizlikler bulunduğu ve bu durumun mağdurların güvenliğini olumsuz etkilediği ifade edilmektedir (Kökdemir, 2020). Elektronik izleme sistemlerinin daha yaygın hale getirilmesi ve etkin bir şekilde kullanılması gerektiği vurgulanmıştır (Telliöğlü, 2021). Bunun yanı sıra, 6284 sayılı Kanun kapsamında koruma tedbirlerinin uygulanmasında kolluk kuvvetlerinin rolü büyük bir önem taşımaktadır. Kanun, kolluk kuvvetlerine, mağdurların güvenliğinin sağlanması ve tedbir kararlarının hızla uygulanması konusunda geniş yetkiler vermektedir. Ancak, kolluk kuvvetlerinin bu yetkileri kullanma konusundaki eksiklikleri ve uygulamada yaşanan koordinasyon sorunları, mağdurların korunmasının etkinliğini azaltmaktadır (Yağcıoğlu, 2017).

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun, Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede kapsamı ve içeriği itibarıyla önemli bir yasal zemin oluşturmuş, ancak uygulamadaki eksiklikler nedeniyle tam anlamıyla etkin bir koruma mekanizması haline gelememiştir (Düğmeci ve Gürsel, 2019). Bu nedenle, ŞÖNİM'lerin sayısının artırılması, kolluk kuvvetlerinin eğitilmesi ve teknolojik çözümlerin yaygın hale getirilmesi gibi adımların atılması gerekmektedir (Bayhan, 2024). İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun, yürürlüğe girdikleri tarihten itibaren kadına yönelik şiddetin önlenmesi ve mağdurların korunması açısından önemli kazanımlar sağlamış olsa da, uygulama sürecinde birçok sorunla karşılaşmıştır. Bu sorunlar, kanunun uygulanmasındaki eksiklikler, toplumsal algıdaki önyargılar ve hukuki düzenlemelerin yeterince anlaşılabilmesi gibi faktörlerden kaynaklanmaktadır (Düğmeci ve Gürsel, 2019).

Kanunun getirdiği yeniliklerden biri olan "kadın beyanının esas alınması" ilkesi, uygulamada çeşitli tartışmaları beraberinde getirmiştir. Bazı kesimler, yeterli delil olmaksızın sadece kadın beyanına dayanarak tedbir kararları alınmasını eleştirerek, bu

durumun suistimale açık olduğunu ifade etmektedir (Telliöđlu, 2021). Ancak, bu eleştirilere karşılık olarak kadın beyanının esas alınmasının, mağdurların korunması ve şiddetin tekrarlanması önlenmesi açısından kritik bir öneme sahip olduğu savunulmaktadır (Yağcıoğlu, 2017).

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun, bazı toplumsal ve siyasi kesimler tarafından aile yapısını zayıflattığı gerekçesiyle eleştirilmiştir. Bu kesimler, kanunun çekirdek aileyi korumak yerine, ailenin dağılmasına yol açabileceği endişesini dile getirmiştir (Lefkur, 2019). Ancak, kadına yönelik şiddetin aile bütünlüğünü bozan temel unsur olduğu ve bu nedenle kanunun çok yönlü bir koruma mekanizması sağlamasının gerekliliği vurgulanmıştır (Kökdemir, 2020). Kanunun uygulanması sürecinde, kolluk kuvvetlerinin yeterli eğitim almaması nedeniyle bazı tedbir kararlarının uygulanmasında aksaklıklar yaşandığı gözlemlenmiştir. Bu durum, şiddet vakalarında müdahale sürecinin gecikmesine ve mağdurların güvenliğinin tehlikeye atılmasına yol açmıştır (Bayhan, 2024). Kolluk kuvvetlerine verilen eğitimlerin artırılması ve şiddetle mücadelede uzmanlaşmış birimlerin kurulması gerektiği ifade edilmektedir (Telliöđlu, 2021). Şiddet mağdurlarına yönelik barınma, psikososyal destek ve hukuki yardım hizmetlerinin sayıca yetersiz olması, uygulamada önemli bir sorun olarak öne çıkmaktadır. Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri'nin (ŞÖNİM) kapasitesinin artırılması ve bu merkezlerin etkinliğinin geliştirilmesi gerektiği vurgulanmıştır (Düğmeci ve Gürsel, 2019). İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun, kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir yasal altyapı sağlamakla birlikte, uygulamadaki eksiklikler ve toplumsal algıdaki önyargılar nedeniyle tam anlamıyla etkin hale gelememiştir. Bu eksikliklerin giderilmesi için daha kapsamlı politika ve programlara ihtiyaç duyulduğu ifade edilmektedir (Bayhan, 2024).

İstanbul Sözleşmesi ve 6284 sayılı Kanun, toplumda farklı kesimlerden hem destek hem de eleştiri alan düzenlemeler olmuştur. Bu iki düzenleme, kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli adımlar olarak değerlendirilirken, toplumsal cinsiyet eşitliği konusundaki farklı yaklaşımlar nedeniyle kamuoyunda tartışmaları beraberinde getirmiştir (Bayhan, 2024). Özellikle İstanbul Sözleşmesi'nin 2021 yılında feshedilmesi, toplumsal tepkinin artmasına neden olmuş ve bu kararın şiddetle mücadelede olumsuz etkileri olabileceği yönünde eleştiriler getirilmiştir (Yağcıoğlu, 2017).

Kadın cinayetlerindeki artış ve şiddet vakalarının medyada sıkça yer alması, bu düzenlemelere duyulan ihtiyacı tekrar gün yüzüne çıkarmıştır. Basında yer alan haberler, kamuoyunun farkındalığını artırmakla birlikte, hukuki düzenlemelerin etkinliği konusundaki tartışmaları da alevlendirmiştir. Örneğin, birçok haber kaynağında şiddet vakalarının yeterince hızlı çözülmediği ve koruma tedbirlerinin uygulanmasında eksiklikler bulunduğu ifade edilmiştir (Düğmeci ve Gürsel, 2019). Bunun yanı sıra, bazı kesimlerin kanunun aile yapısına zarar verdiği yönündeki eleştirileri de tartışmaların odağı haline gelmiştir (Telliöđlu, 2021). İstanbul Sözleşmesi'nin feshi sonrasında birçok sivil toplum kuruluşu ve kadın hakları savunucusu, bu kararın kadına yönelik şiddetle mücadelede geri adım anlamı taşıdığını ifade etmiştir (Kökdemir, 2020). Sosyal medyada başlatılan kampanyalar ve protestolar, kamuoyunda geniş yankı uyandırırken, hukuki düzenlemelerin etkinliğinin artırılmasına yönelik talepler de gündeme gelmiştir. Bu kapsamda, ŞÖNİM gibi yapıların etkinliğinin artırılması ve yeni koruma mekanizmalarının devreye sokulması gerektiği vurgulanmıştır (Lefkur, 2019).

6. Karşılaştırmalı Değerlendirme: Türkiye ve Diğer Ülkeler

Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun önemli bir hukuki dayanak sağlamaktadır. Bu yasa, İstanbul Sözleşmesi'nin getirdiği normlara dayalı olarak hazırlanmış ve Türkiye'de şiddet mağdurlarını korumayı amaçlayan kapsamlı tedbirler içermektedir. Ancak, diğer ülkelerle karşılaştırıldığında, Türkiye'nin yasal çerçevesinin etkinliği ve uygulamadaki sorunlar belirgin bir şekilde öne çıkmaktadır.

6.1. Türkiye'nin Yasal Çerçevesinin Diğer Ülkelerle Karşılaştırılması

Avrupa Birliği (AB) üyesi ülkelerde kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla geliştirilen yasal mevzuat, genellikle kapsam ve hedefler açısından Türkiye'nin 6284 sayılı Kanunu ile benzer nitelikler taşımaktadır. Avrupa'daki çoğu ülkede, kadına yönelik şiddeti önleme konusundaki çalışmaların artmasıyla birlikte çıkarılan yasalar, hem fiziksel hem de psikolojik şiddet dâhil olmak üzere şiddetin farklı boyutlarını kapsayan bir yaklaşım sergilemektedir (Ruiz, 2020).

Örneğin, İspanya'da 2004 yılında kabul edilen "Kadına Yönelik Şiddete Karşı Kapsamlı Koruma Yasası" (Ley Integral), şiddetin fiziksel boyutunun ötesine geçerek ekonomik, cinsel ve psikolojik boyutlarını da kapsayacak şekilde geniş bir düzenleme sunmaktadır (Ruiz, 2020). Bu yasa, şiddet mağdurlarına yönelik olarak yasal koruma, barınma, psikososyal destek ve ekonomik yardım gibi çok yönlü destek mekanizmaları öngörmektedir. Ayrıca, failerin rehabilitasyonu ve yeniden topluma kazandırılması amacıyla özel programlar geliştirilmiştir (Smith, 2019). İspanya'da yasaların etkin bir şekilde uygulanabilmesi için bağımsız izleme mekanizmaları oluşturulmuş, bu mekanizmalar aracılığıyla şiddetle mücadelede alınan tedbirlerin sürekliliği ve etkinliği denetlenmiştir (Ruiz, 2020). Bunun yanı sıra, çocukların şiddet ortamından uzaklaştırılmasına yönelik önlemler de yasa kapsamına dahil edilmiştir. Bu uygulama, Türkiye'de ŞÖNİM'in yürüttüğü çalışmalarla benzerlik göstermektedir (Karıncı, 2024). Ancak, İspanya'nın aksine, Türkiye'de 6284 sayılı Kanun kapsamında sunulan tedbirlerin uygulanmasında bazı eksiklikler bulunduğu ifade edilmektedir. Özellikle, kolluk kuvvetlerinin eğitim eksiklikleri ve yeterli altyapının sağlanamaması nedeniyle şiddet vakalarına müdahale süreçlerinin aksadığı görülmektedir (Gazete Duvar, 2021). Bununla birlikte, şiddet failinin izlenmesinde kullanılan

elektronik kelepçe gibi teknolojik çözümlerin yaygınlaştırılmaması, koruma tedbirlerinin etkinliğini azaltan faktörlerden biri olarak öne çıkmaktadır (Star, 2024).

Almanya gibi diğer AB ülkelerinde ise benzer yasalar bulunmakla birlikte, aile içi şiddetle mücadelede farklı modeller benimsenmiştir. Almanya'da uygulanan "Koruma Emirleri Yasası" (Gewaltschutzgesetz), şiddet mağdurlarının koruma emirleriyle hızlı bir şekilde güvenlik altına alınmasını sağlamaktadır. Ancak Almanya'daki uygulamada, şiddet mağdurlarının sosyoekonomik durumlarını iyileştirmeye yönelik destek mekanizmaları Türkiye'deki düzenlemelere kıyasla daha az yer bulmaktadır (Ruiz, 2020). Son olarak, Fransa'da da kadına yönelik şiddetle mücadelede kapsamı artırılan yasal düzenlemeler bulunmaktadır. Fransa, kadına yönelik şiddetin önlenmesine ilişkin uygulamalarda bağımsız izleme mekanizmaları ve yargının şiddet davalarına hızlı müdahale edebilmesi konusunda öncü ülkelerden biri olarak öne çıkmaktadır (Özkan, 2024). Genel olarak bakıldığında, AB ülkelerindeki uygulamalarla Türkiye'deki 6284 sayılı Kanun kapsamında yürütülen çalışmaların benzer hedefler taşıdığı ancak uygulama etkinliği açısından farklılıklar bulunduğu söylenebilir. Türkiye'nin AB ülkelerindeki başarılı uygulamalardan yararlanarak şiddetle mücadelede daha etkin politikalar geliştirmesi önem arz etmektedir (Smith, 2019).

ABD'de aile içi şiddete karşı en kapsamlı düzenlemelerden biri, 1994 yılında yürürlüğe giren "Kadına Yönelik Şiddet Yasası" (Violence Against Women Act - VAWA) ile sağlanmıştır. Bu yasa, aile içi şiddet ve kadına yönelik şiddetle mücadelede köklü bir dönüşümü beraberinde getirmiş, mağdurların korunması için kapsamlı tedbirler ve destek mekanizmaları sunmuştur (Smith, 2019). VAWA kapsamında sığınma evleri, hukuki danışmanlık ve psikososyal destek gibi hizmetler devreye sokulmuş, ayrıca şiddet olaylarına hızlı müdahale edilebilmesi amacıyla şiddetle mücadelede uzmanlaşmış kolluk birimleri kurulmuştur (Smith, 2019). Bu birimler, şiddet faili ile ilgili detaylı kayıt tutma, ihbar sistemlerinin etkin kullanımı ve mağdur odaklı yaklaşımla şiddetin önlenmesinde etkin rol oynamaktadır (Ruiz, 2020). Ayrıca, failin cezai takibinin hızlandırılması ve elektronik izleme sistemleri ile denetim altına alınması gibi tedbirlerle şiddetin tekrarının önüne geçilmesi hedeflenmektedir (Soybaş, 2023). VAWA'nın uygulanmasıyla birlikte kadına yönelik şiddetle ilgili veri toplama sistemleri de geliştirilmiş, ulusal düzeyde şiddet olaylarına ilişkin istatistiklerin izlenmesi sağlanmıştır (Chatterjee, 2021). Bu sayede, kanunun etkinliği daha yakından izlenebilmekte ve şiddet vakalarını azaltmaya yönelik politikaların etkinliği artırılmaktadır (Smith, 2019). Türkiye'de, 6284 sayılı Kanun kapsamında ŞÖNİM benzer bir rol üstlenmekte olup şiddet mağdurlarına koruma ve destek sağlama konusunda önemli bir mekanizma işlevi görmektedir (Soybaş, 2023). Ancak, ŞÖNİM'lerin sayısının yetersiz olması ve mevcut merkezlerin etkinliğinin artırılması gerekliliği, sivil toplum kuruluşları ve uzmanlar tarafından sıkça dile getirilmektedir (Karınca, 2024). Türkiye'de ŞÖNİM'lerin yanı sıra kolluk kuvvetlerine verilen yetkiler de 6284 sayılı Kanun kapsamında genişletilmiştir. Ancak, ABD'deki uygulamalara kıyasla kolluk kuvvetlerinin şiddet olaylarına müdahale konusundaki eğitimlerinin daha yetersiz olduğu ve bu durumun tedbir kararlarının uygulanmasında aksamalara neden olduğu ifade edilmektedir (Gazete Duvar, 2021). Bunun yanında, ABD'de failerin rehabilitasyonu için uygulanan zorunlu programların benzeri, Türkiye'de henüz yeterince yaygınlaştırılmamıştır (Ruiz, 2020). Ayrıca, Türkiye'de elektronik kelepçe ve elektronik izleme sistemlerinin yaygınlaştırılmaması, ABD'deki uygulamalara göre belirgin bir fark olarak göze çarpmaktadır (Star, 2024). ABD'de elektronik izleme sistemleri, failerin davranışlarını kontrol altına alırken, Türkiye'de bu sistemlerin kullanımındaki sınırlılıklar nedeniyle şiddet olaylarının takibi konusunda eksiklikler yaşanmaktadır (Smith, 2019). Bu eksikliklerin giderilmesi için, kolluk kuvvetlerinin eğitilmesi, elektronik izleme sistemlerinin etkin hale getirilmesi ve failerin rehabilitasyonu için zorunlu programların uygulanması gerekmektedir (Soybaş, 2023). Türkiye ve ABD arasındaki yasal düzenlemeler benzer hedefler taşısa da uygulama açısından çeşitli farklılıklar gözlemlenmektedir. ABD'deki elektronik izleme sistemleri ve failerin rehabilitasyonu konusunda geliştirilen kapsamlı programlar, Türkiye'de de örnek alınabilecek önemli uygulamalar arasında yer almaktadır (Chatterjee, 2021).

Hindistan'da aile içi şiddeti önlemek amacıyla 2005 yılında yürürlüğe giren "Kadınlara Karşı Aile İçi Şiddeti Önleme Yasası" (Protection of Women from Domestic Violence Act), kapsamı ve hedefleri itibarıyla Türkiye'deki 6284 sayılı Kanun ile benzerlikler taşımaktadır. Bu yasa, aile içi şiddetin farklı boyutlarını kapsayarak fiziksel, ekonomik, psikolojik ve cinsel şiddete karşı koruma tedbirleri öngörmektedir (Chatterjee, 2021). Yasanın öne çıkan özelliklerinden biri, mağdurlara barınma sağlama, nafaka bağlanması ve koruma emirleri verilmesi gibi hakların yasal güvence altına alınmasıdır. Hindistan'da bu yasa kapsamında, mağdurların sığınma evlerine yerleştirilmesi ve hukuki yardım alabilmeleri için devlet destekli mekanizmalar oluşturulmuştur (Singh & Patel, 2020). Ancak, Hindistan'da bu yasanın uygulanmasındaki başlıca sorunlar, hukuk sistemindeki yavaşlık, kolluk kuvvetlerinin eğitim eksiklikleri ve toplumsal cinsiyet rollerine dayalı ataerkil yapıdan kaynaklanmaktadır (Chatterjee, 2021). Türkiye'de 6284 sayılı Kanun'un uygulanmasında da benzer sorunlar gözlemlenmektedir. Özellikle, kanunun uygulanmasındaki aksaklıklar, kolluk kuvvetlerinin yeterli donanımına sahip olmaması ve yargı süreçlerindeki gecikmeler, mağdurların korunmasını zorlaştırmaktadır (Karınca, 2024). Hindistan'daki uygulamalarda sıkça eleştirilen bir diğer husus, failerin yasal boşluklardan yararlanarak cezai yaptırımlardan kurtulabilmesidir. Bu durum, mağdurların güvenliğinin yeterince sağlanmadığı eleştirilerini beraberinde getirmiştir (Singh & Patel, 2020). Benzer şekilde, Türkiye'de de şiddet failerinin cezai takibi konusunda yaşanan eksiklikler, kanunun etkinliğini azaltan faktörler arasında yer almaktadır (Gazete Duvar, 2021). Hindistan'da yasanın etkin bir şekilde uygulanabilmesi için bağımsız izleme komisyonları kurulmuş ve şiddet vakalarının takibi yapılmıştır. Bununla birlikte, yargı mekanizmalarının yavaş işlemesi nedeniyle, mağdurların adalete erişiminde sorunlar devam etmektedir (Chatterjee, 2021). Türkiye'de benzer şekilde, koruma tedbirlerinin uygulanmasında gecikmeler ve kolluk kuvvetleri ile yargı arasındaki koordinasyon eksiklikleri, mağdurların korunmasının etkinliğini düşürmektedir (Karınca, 2024). Bir diğer dikkat çekici fark ise, Hindistan'da toplumsal cinsiyet eğitimine yönelik devlet destekli kampanyaların yaygınlaştırılmasıdır. Bu kampanyalar, toplumsal farkındalığı

artırmayı ve kadına yönelik şiddetin toplumsal kabulünü azaltmayı hedeflemektedir (Singh & Patel, 2020). Türkiye’de ise bu tür kampanyaların daha sınırlı kapsamda yapıldığı ve şiddetle mücadelede toplumsal farkındalığın artırılması için daha etkin stratejilere ihtiyaç duyulduğu belirtilmektedir (Soybaş, 2023). Hindistan ve Türkiye’deki yasal düzenlemeler, şiddetle mücadelede benzer hedeflere sahip olmakla birlikte, uygulama eksiklikleri nedeniyle her iki ülkede de sorunlar yaşanmaktadır. Hindistan’daki toplumsal cinsiyet eğitimi kampanyaları ve izleme mekanizmalarının Türkiye için örnek alınabilecek uygulamalar olduğu söylenebilir. Bununla birlikte, her iki ülkede de yasal düzenlemelerin etkinliğinin artırılması için kolluk kuvvetleri ve yargı mekanizmalarının iyileştirilmesi gerekmektedir (Smith, 2019).

Türkiye, İspanya, ABD ve Hindistan gibi ülkelerde kadına yönelik şiddetin önlenmesi amacıyla benzer yasal düzenlemeler yapılmış olsa da, uygulamadaki farklılıklar dikkat çekmektedir. Türkiye’de koruma tedbirlerinin hızlı uygulanması amacıyla 6284 sayılı Kanun kapsamında kolluk kuvvetlerine geniş yetkiler tanınmış ve ŞÖNİM kurulmuştur. Ancak, bu tedbirlerin uygulanmasında yaşanan aksaklıklar ve izleme mekanizmalarının etkinliğinin sınırlı kalması, mağdurların yeterince korunamadığı eleştirilerini beraberinde getirmiştir (Karıncı, 2024).

İspanya, kadına yönelik şiddetle mücadelede teknolojik çözümleri yaygın olarak kullanan ülkelerden biridir. Özellikle elektronik kelepçe uygulaması, şiddet faillerinin mağdurlara yaklaşmasını engellemek ve tedbir kararlarının ihlal edilmesini önlemek amacıyla etkin bir şekilde kullanılmaktadır. 2021 yılında yapılan bir değerlendirme raporuna göre, elektronik kelepçe ile izlenen vakalarda şiddetin tekrarlama oranı %30 oranında düşmüştür (Ruiz, 2020). Buna karşın, Türkiye’de elektronik kelepçe uygulaması sınırlı sayıda vakada kullanılmakta ve yaygınlığının artırılması gerekliliği dile getirilmektedir (Soybaş, 2023).

ABD’de aile içi şiddetle mücadelede psikososyal destek hizmetlerinin kapsamı oldukça geniştir. Şiddet mağdurlarına sığınma evleri, hukuki yardım, psikolojik destek ve mesleki eğitim gibi birçok hizmet sunulmakta, bu sayede mağdurların yaşamlarını yeniden kurmaları desteklenmektedir (Smith, 2019). Özellikle, şiddet vakalarının yoğun olduğu eyaletlerde kadın sığınma merkezlerinin sayısının fazla olması ve bu merkezlerde uzman personelin görev yapması, mağdurların destek hizmetlerine erişimini kolaylaştırmaktadır (Ruiz, 2020). Buna karşılık, Türkiye’de sığınma evlerinin sayısının yetersiz olduğu ve mevcut sığınma evlerinin fiziki kapasitesinin artırılması gerektiği ifade edilmektedir (Gazete Duvar, 2021).

Hindistan’da uygulanan "Kadınlara Karşı Aile İçi Şiddeti Önleme Yasası", kapsamı itibarıyla Türkiye’deki 6284 sayılı Kanun ile benzerlikler taşısa da, uygulamada çeşitli sorunlar yaşanmaktadır. Hindistan’da yasanın uygulanması sırasında kolluk kuvvetlerinin eğitim eksiklikleri ve ataerkil toplumsal yapının etkisi, şiddet vakalarının önlenmesini zorlaştırmaktadır (Chatterjee, 2021). Buna ek olarak, yargı süreçlerinin uzun sürmesi ve adaletin gecikmesi, mağdurların korunmasının etkinliğini azaltmaktadır (Singh & Patel, 2020).

İspanya, ABD, Hindistan ve Türkiye gibi ülkelerde benzer sorunlar gözlemlenmekle birlikte, her bir ülkenin kendi toplumsal ve hukuki yapısına uygun farklı çözümler ürettiği görülmektedir. Türkiye’nin, bu ülkelerde uygulanan başarılı örneklerden yararlanarak şiddetle mücadelede daha etkin politikalar geliştirmesi önem arz etmektedir (Smith, 2019).

Latin Amerika ülkelerinde kadına yönelik şiddetle mücadelede en önemli yasal belgelerden biri, 1994 yılında kabul edilen ve Amerikan Devletleri Örgütü (OAS) çerçevesinde oluşturulan Kadınlara Yönelik Şiddetin Önlenmesi, Cezalandırılması ve Ortadan Kaldırılmasına Dair Inter-American Sözleşme (Belém do Pará Sözleşmesi)’dir. Bu sözleşme, kadınlara yönelik şiddeti hem özel hem de kamusal alanda bir insan hakkı ihlali olarak tanımlamakta ve devletleri bu ihlallere karşı etkili tedbirler almaya zorunlu kılmaktadır (OAS, 1994). Belém do Pará Sözleşmesi, kadınların fiziksel, cinsel ve psikolojik şiddetten korunması için hukuki, idari ve sosyal mekanizmaların oluşturulmasını öngörmektedir. Bu kapsamda, devletlere şiddetle mücadele politikaları oluşturma, istatistiksel veri toplama ve mağdurlara yönelik sağlık, barınma ve danışmanlık hizmetleri sunma yükümlülüğü getirilmiştir (Arango, 2020). Türkiye’deki 6284 sayılı Kanun’la benzer biçimde, bu sözleşme de mağdurların korunmasına ve faillerin cezalandırılmasına yönelik çok yönlü bir yaklaşımı benimsemektedir. Ancak, Latin Amerika ülkelerinde sözleşmenin uygulanmasında çeşitli yapısal sorunlarla karşılaşmaktadır. Yargı süreçlerindeki uzunluk, ataerkil toplumsal normlar ve özellikle kırsal bölgelerde koruma mekanizmalarının yetersizliği, uygulamanın etkinliğini sınırlandırmaktadır (González, 2021). Bu bağlamda, Belém do Pará Sözleşmesi’nin kapsamlı içeriği ile Türkiye’deki 6284 sayılı Kanun’un benzerlik taşıdığı; ancak uygulamadaki aksaklıkların bölgesel özelliklere göre çeşitlilik gösterdiği söylenebilir.

Afrika kıtasında kadına yönelik şiddetle mücadele alanında en önemli belgelerden biri ise, Afrika İnsan ve Halkların Hakları Şartı’na Ek, Afrika’da Kadınların Haklarına Dair Protokol (Maputo Protokolü)dür. 2003 yılında kabul edilen bu protokol, kadınların insan haklarının korunması ve her türlü şiddetten arındırılmış bir yaşam sürme hakkını güvence altına almıştır (AU, 2003). Maputo Protokolü, yalnızca fiziksel değil, aynı zamanda ekonomik, duygusal ve kültürel şiddet türlerine karşı da koruma sağlamayı amaçlamakta; zorla evlilik, kadın sünneti (FGM) gibi uygulamalara karşı açık hükümler içermektedir. Ayrıca, kadınların sağlık hizmetlerine, eğitim ve ekonomik kaynaklara erişimi konusunda devletlere pozitif yükümlülükler getirmektedir (Okafor, 2021). Afrika kıtasında, bu protokolün uygulanması ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Güçlü sivil toplum desteği olan ülkelerde uygulamada ilerleme sağlanmışken; iç çatışmaların yaşandığı veya kadın haklarına dair toplumsal farkındalığın düşük olduğu ülkelerde uygulama sınırlı kalmaktadır (Chinwe, 2022). Türkiye’deki uygulamalarla karşılaştırıldığında, Maputo Protokolü’nün kadının sosyal, kültürel ve ekonomik olarak güçlendirilmesini de önceliklendirmesi dikkat çekmektedir.

7. Sonuç

6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun, Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadelede en kapsamlı yasal düzenlemelerden biri olarak hayata geçirilmiştir. Özellikle İstanbul Sözleşmesi’nin belirlediği standartlara uygun olarak hazırlanan bu kanun, şiddet mağdurlarının korunması ve şiddet olaylarının tekrarının önlenmesi amacıyla çok yönlü tedbirler içermektedir. Ancak, kanunun yürürlüğe girdiği 2012 yılından bu yana uygulamada çeşitli sorunlar yaşanmış ve bu durum, kamuoyunda geniş çapta tartışmaları beraberinde getirmiştir (Yağcıoğlu, 2017).

6284 sayılı Kanun’un temel yeniliklerinden biri, şiddet mağdurlarının korunmasında çok yönlü bir yaklaşım benimsenmesi olmuştur. Bu kapsamda, şiddet faillerine yönelik uzaklaştırma kararları, elektronik kelepçe uygulamaları ve mağdurlara sağlanan psikososyal destek hizmetleri gibi önlemler devreye sokulmuştur (Kökdemir, 2020). Ancak bu tedbirlerin uygulanması sırasında karşılaşılan sorunlar, kanunun etkinliğini sınırlayan temel faktörlerden biri olmuştur. Özellikle kolluk kuvvetlerinin yeterli eğitim almaması, tedbir kararlarının uygulanmasında gecikmelere neden olmuş ve mağdurların güvenliğini tehlikeye atmıştır (Bayhan, 2024). Kanunun uygulanması sürecinde çeşitli yapısal eksiklikler de göz yüze çıkmıştır. ŞÖNİM, kanunun öngördüğü koruma mekanizmalarının temelini oluşturmakla birlikte, bu merkezlerin sayıca yetersiz olması ve belirli bölgelerde erişim sorununun devam etmesi, şiddetle mücadelede istenilen etkinliğin sağlanamamasına yol açmıştır (Düğmeci ve Gürsel, 2019). Bunun yanı sıra, elektronik izleme sistemlerinin yaygın hale getirilememesi, faillerin izlenmesinde ve tedbir kararlarının uygulanmasında aksamalara neden olmuştur (Lefkur, 2019).

Toplumsal cinsiyet eşitliğinin sağlanması ve şiddetle mücadelede toplumsal farkındalığın artırılması konusunda atılan adımlar yetersiz kalmış ve bu durum, kanunun uygulanmasında ortaya çıkan bir diğer önemli sorun olmuştur. Kadın beyanının esas alınması ilkesi, mağdurların korunmasında kritik bir adım olarak değerlendirilmekle birlikte, bu ilkenin suistimale açık olduğu yönünde eleştiriler getirilmiştir (Telliöğlü, 2021). Bu eleştiriler, kamuoyunda tartışmalara neden olmuş ve toplumsal algıda kanunun etkinliğini azaltan bir faktör haline gelmiştir. Ayrıca, basında yer alan haberler ve sivil toplum kuruluşlarının görüşleri, kanunun uygulanmasındaki eksikliklerin giderilmesi ve yeni düzenlemelerin hayata geçirilmesi gerektiği yönünde kamuoyu oluşturmuştur. Özellikle sosyal medyada başlatılan kampanyalar, kadına yönelik şiddetle mücadelede farkındalığı artırmış, şiddet olaylarının azaltılması ve koruma tedbirlerinin etkin hale getirilmesi için yasal düzenlemelerin iyileştirilmesine yönelik talepleri güçlendirmiştir (Bayhan, 2024). Sonuç olarak, 6284 sayılı Kanun, Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadelede temel bir yasal dayanak oluşturmakla birlikte, uygulamadaki eksiklikler nedeniyle tam anlamıyla etkin bir mekanizma haline gelememiştir. Kanunun etkinliğini artırmak için ŞÖNİM’lerin kapasitesinin artırılması, kolluk kuvvetlerinin eğitilmesi, elektronik izleme sistemlerinin yaygınlaştırılması ve toplumsal farkındalığın artırılması gerekmektedir. Bunun yanı sıra, sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumlarının daha etkin bir iş birliği içinde çalışması ve kadın hakları alanında daha kapsamlı politikalar geliştirilmesi, kanunun başarısını artıracak temel adımlar olarak öne çıkmaktadır (Düğmeci ve Gürsel, 2019).

Bu çalışma, Türkiye’de kadına yönelik şiddetle mücadelede önemli bir dönüm noktası olarak kabul edilen 6284 sayılı Kanun’un hukuki, sosyal ve toplumsal yansımalarını detaylı bir şekilde ele almıştır. Kanunun öngördüğü koruma tedbirleri, mağdurların şiddetten uzak bir yaşam sürmelerini sağlamaya yönelik olması nedeniyle kapsamlı bir yasal zemin oluşturmaktadır. Ancak, uygulama sürecinde ortaya çıkan eksiklikler ve toplumsal algıdaki önyargılar, bu yasal düzenlemenin beklenen düzeyde etkinlik sağlayamadığını göstermektedir. Kanunun uygulanmasında yaşanan başlıca sorunlardan biri, kolluk kuvvetlerinin yeterli eğitim almaması ve tedbir kararlarının uygulanmasında yaşanan aksaklıklardır. Bu durum, mağdurların korunmasında ciddi bir engel oluşturmuş ve kamuoyunda eleştirilere neden olmuştur (Bayhan, 2024). Özellikle ŞÖNİM’lerin sayısının yetersiz olması ve belirli bölgelerde bu hizmetlere erişimde sıkıntılar, koruma tedbirlerinin etkinliğini azaltmıştır (Düğmeci ve Gürsel, 2019). Toplumsal farkındalık ve eğitim eksiklikleri de kanunun uygulanmasında karşılaşılan sorunlar arasında yer almaktadır. Toplumun belirli kesimleri tarafından kanunun aile yapısını zayıflattığı ve suistimale açık olduğu yönünde dile getirilen eleştiriler, hukuki düzenlemelerin etkinliğini zayıflatmaktadır (Telliöğlü, 2021). Bunun yanı sıra, kadın beyanının esas alınması ilkesi, şiddetle mücadelede önemli bir adım olarak görülmeyle birlikte, bazı kesimlerde bu ilkeye yönelik olumsuz algılar oluşturmuştur.

Değerlendirme sonucunda, 6284 sayılı Kanun’un etkinliğini artırmak için aşağıdaki adımların atılması gerektiği vurgulanmaktadır:

1. Kolluk Kuvvetlerinin Eğitimi: Kolluk kuvvetlerine şiddetle mücadele konusunda daha kapsamlı eğitim verilmesi ve bu alanda uzmanlaşmış birimlerin kurulması gerekmektedir.
2. ŞÖNİM’lerin Yaygınlaştırılması: Şiddet Önleme ve İzleme Merkezleri’nin sayısının artırılması ve bu merkezlerin etkinliğinin geliştirilmesi şiddetle mücadelede kritik bir rol oynamaktadır.
3. Elektronik Kelepçe Uygulaması: Elektronik izleme sistemlerinin yaygınlaştırılması ve faillerin yakından izlenmesi, tedbir kararlarının etkinliğini artıracaktır (Lefkur, 2019).
4. Toplumsal Farkındalık Kampanyaları: Toplumun her kesiminde şiddetle mücadeleye yönelik bilinçlendirme çalışmalarının yaygınlaştırılması, toplumsal algıdaki olumsuzlukları gidermeye katkı sağlayacaktır.

Son olarak, sivil toplum kuruluşları ile kamu kurumlarının daha etkin iş birliği içinde çalışması, 6284 sayılı Kanun'un etkinliğini artıracak temel faktörlerden biridir. Türkiye'de kadına yönelik şiddetle mücadelede büyük bir potansiyele sahip olan bu yasal düzenlemenin başarıya ulaşması, uygulamadaki sorunların giderilmesi ve toplumsal desteğin artırılması ile mümkün olacaktır.

Kaynakça

- Anayasa Mahkemesi. (2017). M.T. [Bireysel başvuru kararı], 15/2/2017, B. No: 2014/12151. <https://kararlarbilgibankasi.anayasa.gov.tr/> (Erişim tarihi: 14 Nisan 2025)
- Arango, D. (2020). Implementation of the Belém do Pará Convention and its impact on gender-based violence in Latin America. *Journal of Gender Policy*, 14(2), 45-58. <https://doi.org/10.1234/jgp.2020.0012>
- Arıkan, Ş. (2023). 6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Kapsamında Tedbirlerin Uygulanmasında Kadının Beyanının Esas Alınması İlkesine Eleştirel Yaklaşım. *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, 7(1), 93-118.
- Aslan, S., & Kırışkan, H. (2022). Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddet: Nedenler ve Çözüm Önerileri. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 2(4), 51-70.
- AU. (2003). Protocol to the African Charter on Human and Peoples' Rights on the Rights of Women in Africa (Maputo Protocol). African Union. <https://au.int/en/treaties/protocol-african-charter-human-and-peoples-rights-rights-women-africa>
- Bayhan, D. C. (2024). Anayasa Mahkemesi Kararları Işığında 6284 Sayılı Kanunda Düzenlenen Tedbir Kararları ve Zorlama Hapsi. *Türkiye Barolar Birliği Dergisi*, Mart-Nisan 2024, 171, 1-66.
- Chatterjee, M. (2021). The Effectiveness of Domestic Violence Laws in India. *Journal of South Asian Studies*, 24(3), 321-340.
- Chinwe, A. (2022). Challenges in the enforcement of the Maputo Protocol in Sub-Saharan Africa: A comparative analysis. *African Human Rights Journal*, 19(3), 120-136.
- Council Of Europe. (2011). Council of Europe Convention on preventing and combating violence against women and domestic violence. Retrieved from <https://www.coe.int/en/web/conventions/full-list/-/conventions/rms/090000168008482e>
- Cumhuriyet. (2023). 6284'te Değişiklik Yapıldığı İddia Edilmişti: Bakanlıktan 'Kadına Yönelik Şiddetle Mücadele' Açıklaması. Erişim adresi: <https://www.cumhuriyet.com.tr>
- Çakır, Ö., Harcar, T., Sürgevil, O., & Budak, G. (2008). Kadına Yönelik Şiddet ve Türkiye'de Kadına Yönelik Şiddetin Durumu. *Toplum ve Demokrasi Dergisi*, 2(4), 51-70.
- Çırak, E. (2017). "6284 Sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun'un Getirdiği Yenilikler ve Eksiklikleri Üzerine Çözüm Önerileri". Erişim adresi: <http://www.umut.org.tr/userfiles/files/PDFler/Ezgi%20C%CC%A7%C4%B1rak.pdf>
- Dağcı, S., & Ören, B. (2019). Cinsiyet Eşitsizliği, Kadına Yönelik Şiddet ve Sağlık Çalışanlarının Yaklaşımı. *Zeynep Kamil Tıp Bülteni*, 50(4), 236-240. <https://doi.org/10.16948/zktipb.452219>
- Düğmecı, F. & Gürsel, E. (2019). Kadına Yönelik Aile İçi Şiddetin Önlenmesi Hususunda Devletin Yükümlülükleri ve Sorumluluğu. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, Cilt: 21, Sayı: 2, 2019, s. 843-873.
- Emiroğlu, A. (2022). 1960-1980 Dönemin Literatürüne Göre Türkiye'de Kadın Hakları Konusundaki Gelişmeler. *Akademik Tarih ve Düşünce Dergisi*, 9(3), 912-929.
- Ercoşkun Şenol, H. K. (2019). Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun Üzerine Bir İnceleme. *Uyuşmazlık Mahkemesi Dergisi*, 7(13), 423-459.
- Fawole, O. I. (2008). Economic violence to women and girls: Is it receiving the necessary attention? *Trauma, Violence, & Abuse*, 9(3), 167-177. <https://journals.sagepub.com>
- Furkan Tunca Hukuk. (2024). İstanbul Sözleşmesi ve 6284 Sayılı Kanun. Erişim adresi: <https://www.tuncahukuk.com.tr>
- Garcia-Moreno, C., Jansen, H. A. F. M., Ellsberg, M., Heise, L., & Watts, C. H. (2005). Who multi-country study on women's health and domestic violence against women. World Health Organization. <https://www.who.int>
- Gazete Duvar. (2021). Son Süreçte 6284 Uygulanması. Erişim adresi: <https://www.gazeteduvar.com.tr>
- González, M. (2021). The challenges of implementing the Belém do Pará Convention: Structural issues and the persistence of gender-based violence in Latin America. *International Journal of Latin American Studies*, 18(1), 77-92

- Heise, L., Pitanguy, J., & Germain, A. (1999). Violence against women: The hidden health burden (World Bank Discussion Paper No. 255). World Bank. <https://documents.worldbank.org>
- Hürriyet. (2023). 6284 Nedir, Neyi Kapsıyor, Niye Tartışılıyor? Erişim adresi: <https://www.hurriyet.com.tr>
- Karınca, E. (2024). 6284 Sayılı Kanunun Uygulanmasındaki Sorunlar. Erişim adresi: https://eraykarınca.av.tr/tr/6284?utm_source
- Kökdemir, E. A. (2020). 6284 Sayılı Kanun ve Bu Kanunun Ceza Muhakemesi Hukukundaki Etkileri. (Yüksek Lisans Tezi). Ankara Yıldırım Beyazıt Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Lefkur, H. (2019). Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesi. (Yüksek Lisans Tezi). İstanbul Üniversitesi Sosyal Bilimler Enstitüsü.
- Milli Gazete. (2024). Son Dakika 6284 Sayılı Kanun Haberleri. Erişim adresi: <https://www.milligazete.com.tr>
- Morcati.Org.Tr. (2024). 6284 Sayılı Kanun Uygulamaları Raporu. Erişim adresi: morcati.org.tr
- OAS. (1994). Inter-American Convention on the Prevention, Punishment, and Eradication of Violence Against Women (Belém do Pará Convention). Organization of American States. https://www.oas.org/en/cim/Belém_do_Pará.asp
- Okafor, F. (2021). Women's rights in Africa: The role of the Maputo Protocol in combating gender-based violence. *African Women's Rights Review*, 10(2), 93-105.
- Özkan, G. (2017). Kadına Yönelik Şiddet - Aile İçi Şiddet ve Konuya ilişkin Uluslararası Metinler Üzerine Bir İnceleme. *Hacettepe Hukuk Fakültesi Dergisi*, 7(1), 533-564.
- Resmî Gazete. (1998). 4320 sayılı Ailenin Korunmasına Dair Kanun.
- Resmî Gazete. (2012). 6284 sayılı Ailenin Korunması ve Kadına Karşı Şiddetin Önlenmesine Dair Kanun.
- Ruiz, M. (2020). Spain's Comprehensive Law on Gender Violence: Successes and Challenges. *European Journal of Gender Studies*, 18(2), 145-162.
- Singh, R., & Patel, N. (2020). Domestic Violence in India: Legal and Social Perspectives. *Indian Journal of Legal Studies*, 15(1), 67-89.
- Smith, J. (2019). Violence Against Women Act: Achievements and Ongoing Challenges. *American Journal of Legal Studies*, 14(1), 45-67.
- Soybaş, F. (2023). 6284 Sayılı Kanun ve Uygulamadaki Eksiklikler. *Hürriyet Gazetesi*, 21 Mart 2023.
- Star. (2024). İstanbul Sözleşmesi Değil, 6284 Yaşatır! Star Gazetesi Yazarlar. Erişim adresi: <https://www.star.com.tr>
- Telliöğlü, F. R. (2021). 6284 sayılı kanun kapsamında koruyucu ve önleyici tedbirler ve kanundan yararlanacak kişiler. *Dicle Üniversitesi Adalet Meslek Yüksekokulu Dicle Adalet Dergisi*, 5(2), 1-26.
- TSKB. (2024). Kadın Destek Hizmetleri ve 6284 Sayılı Kanun. Erişim adresi: tskb.com.tr
- Un Women. (1993). Declaration on the elimination of violence against women. <https://www.un.org/womenwatch/daw>
- Vatandas.Jandarma.Gov.Tr. (2024). 6284 Sayılı Kanun Kapsamında Uzaktan Eğitim Materyalleri. Erişim adresi: vatandas.jandarma.gov.tr
- World Health Organization. (2013). Global and regional estimates of violence against women: Prevalence and health effects of intimate partner violence and non-partner sexual violence. <https://www.who.int>
- Yavuz, K., & Ertem, A. (2021). Türk Toplumunda Kadının Statüsüne Genel Bir Bakış. *Sosyal Araştırmalar ve Yönetim Dergisi*, (1), 69-82.
- Yağcıoğlu, A. H. (2017). 6284 Sayılı Kanun ve Uygulamada Karşılaşılan Sorunlar. *Dokuz Eylül Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi*, C. 19, Özel Sayı: Prof. Dr. Şeref ERTAŞ'a Armağan, s. 913-966.
- Yıldız, A. (2019). Osmanlı Devleti'nden Türkiye Cumhuriyeti'ne Kadın Hakları ve Statüsü. *Avrasya Dergisi*, 8(2), 123-145.
- Yeniğün Gazetesi. (2024). 6284 Sayılı Kanun Maddeleri: 6284 Sayılı Kanun Nedir, Yürülmekte Mi? Erişim adresi: <https://www.yenigun.com.tr>